

"Tevynė" Savaitinis Laikraštis
LEIDŽIA KAS PENKTADIENĮ
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly "Tevynė"
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

No. 29

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Liepos (July) 21, 1939

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXX

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

WPA pergyvena nemažą pamainų ir didelio susijauzinimo

Prezidento Roosevelto administracijos programas bebarbiams šelpti jau pergyveno keletą skirtingų valdymosi būdų ir net pačios organizacijos pavadinimų. Pirmiausia ta organizacija buvo žinoma kaip Civil Workers Administration. Paskui pavadinta Federal Emergency Relief Administration. Dar vėliau Workers Progress Administration. O šio tarpu žinoma kaip Workers Project Administration, arba sutrumpintai — WPA. Pergyveno ir keletą susirėmimų su darbininkais, politinių vaidų, kongreso tyrinėjimų ir tt. Šiuo tarpu gi vyriausias ginčas eina dėl to, kad yra patvarkyta, jog WPA darbininkai turi dirbti 130 valandų per mėnesį, arba 30 valandų per savaitę ir nepakeliant mėsinių algos.

Algų nustatymas

Murininkai, dailydės ir kiti įgudę statybos darbininkai privatinėse industrijose gaudavo nustatytą algą — nuo \$1.50 iki \$2.00 per valandą. Tos pačios rūšies darbininkai iki šio mėnesio pradžios ir prieš WPA darbu tokias algas gaudavo. Bet kuomet šio mėnesio pradžioje patvarkyta dirbti 130 valandų mėnesį, tu darbininkų algos numuštos iki 71 cento per valandą. Šitaip patvarkius, tukstančiai darbininkų New Yorke, Minnesota, Wisconsin ir kitose valstijose sustojo dirbti dėl WPA. O miesto Minneapolis WPA darbininkai išėjo į streiką. Ir tenai tame streike buvo susirėmimų su policija, vienas darbininkas net užmuštas, keli sužeisti ir WPA veikimas uždarytas.

Algų ir valandų nustatymas patvarkytas kongreso įsakymu. Todel WPA oficialai numatė, kad kongreso patvarkymo reikia laikytis ir kad streikuojant einama prieš valdžią. Šį oficialų manymą parėmė ir Suv. Valstijų vyriausias prokuroras ir prezidentas Rooseveltas, kuris praėitą penktadienį pareiškė: "Jūs negalite streikuoti prieš valdžią". Šis prez. Roosevelto pareiškimas šiltai priimtas kongrese. Tačiau kai kurie Amerikos Darbo Federacijos vadai, kurie išvedė WPA darbininkus į streiką, pareiškė: "Mes jau streikuojame". Ir pasisakė, jog streikuos tol, kol kongresas nepasigilins į šį reikalą liečiančius įstatymus.

Paleidimo kortelės

WPA įsakymas paleisti iš darbo tuos, kurie nepasirodė darbe per penkis dienas, pradėta tuojau vykinti. Netrukus toks patvarkymas palietė virš 20,000 streikuojančių WPA darbininkų. Administracijos darbininkai tuojau pradėjo pildyti tų darbininkų-treikierių paleidimo korteles. Tos kortelės darbininkams baisesios dar ir todėl, kad jie negalės gauti bedarbių pašalpos ir taipgi negalės sugrįžti atgal prie WPA darbų, nes į šiuos darbus darbininkus rekomenduoją tik bedarbių pašalpos oficialai.

WPA darbininkų streiką originaliai suplanavo Amerikos Darbo Federacija, bet federacijos prez. Wm. Green atidūrė ybės neprisima, ir jis pareiškė, kad įvykių nesusi-pratimų gydytojais yra kongresas, o ne streikas. Juk kongresas nustatė pirmiau mokėtas algas. Kongresas dabar tas algas sumažino. Todel dabar kongreso pareiga ir įvykių nesusi-pratimą išlyginti.

Spaudimas į kongresą

Amerikos Darbo Federacijos atstovas nuvyko į Washingtoną pareiškė del algų sumažinimo protestą WPA oficialams. Jis taipgi pasimantė ir su kongresmanais. Jis pagrasino kongresmanus, kad tie darbininkai, kuriuos dabar paliečia algų nukopojimas, sekantiuose rinkimuose atsilygins savo balsais. O galybės telegramų ir laiškų pasiektė kongresmanus. Bet ar kongresas šioje sesijoje ką nors tame reikale darys — nežinia.

Per vienas įvykis, del kurio šio mėnesio protestai ir WPA biurą jaudina, tai sulig naujojo įstatymo, su rugsėjo 1 dieną, šių metų, bus padaryta algų skirtumo išlyginimas, pritaikant prie pragyvenimo kaštų įvairiose krašto dalyse. Iki šiol algose skirtumas buvo didelis. Pavyzdžiui, paprastas darbininkas New Yorko mieste gaudavo \$60.50 per mėnesį. Bet tuo pačiu tarpu toks pat darbininkas pietinėse valstijose gaudavo tik \$26 per mėnesį, kur darbininkų algos ir privatinėse industrijose mažesnės, negu šiaurėje. Tačiau kaip vienur, taip ir kitur pragyvenimas mažai kuo skiriasi. Sulig to naujojo įstatymo, WPA darbininkų algos šiaurėje turi būti numuštos, o pietinėse valstijose pakeltos, kad tas algas suligintų, prisitaikant prie pragyvenimo brangumo. O tai reikštų, kad šiaurinės krašto dalies WPA darbininkai, prisitaikydami prie 130 valandų per mėnesį nustatymo, turėtų dirbti ilgesnes valandas už mažesnes algas.

Permaina ir darbo sumazinimas

Sulig naujo WPA įstatymo pasirodo dar vienas nemalonus darbininkams apsirėikimas. Sulig to įstatymo, nuo rugsėjo 1 dienos bus paleisti visi tie darbininkai, kurie prie WPA darbų dirbo per aštuoniolika mėnesių. O sulig WPA administratoriaus apskaičiavimo, šitai palies net 650,000 darbininkų, arba net 31% 2,100,000 darbininkų, kurie tuo laiku prie WPA dirbs. Į patį stųjų darbininkų vietas bus imami kiti bedarbiai, kurie dabar WPA darbų laukia.

Tokius tai vargus ir tokius pakeitimus dabar pergyvena WPA. Kuo visa tai baigsis — ateitis teparodys. Bet del to dabar eina didelio jaudėsio darbininkuose, WPA biuruose, kongreso ir visame krašte.

Amerika

Rooseveltas pareikalavo pakeisti neutraliteto įstatymą

Šioje sesijoje turėjo būti persvarstytas neutraliteto (bepusiskumo) įstatymas. Tuo reikalu jau buvo pagamintas ir bilius. Bet užsienio reikalų senato komisija nutarė atidėti tą balių svarstytį kitai sesijai, tai yra bent kuomet kitą mėtą. Atsižvelgiant į dabar esamą padėtį Europoje ir įvykių nesusi-pratimą, kad ten bile dieną gali kilti karas, prez. Rooseveltas pasiuntė raštą į kongresą, reikalaujamas, kad kongresas dar šioje sesijoje neutraliteto įstatymą pataisytų.

Prezidentas sako, kad iš neutraliteto įstatymo turėtų būti išbrauktas ypač tas punktą, kuris įpareigoja prezidentą ginklų ir amunicijos iš Amerikos leidimą lygiai visoms šalims, tarp kurių buna karas. Prez. Rooseveltas nurodo, kad tokia "lygybė" atatenka užpuolikiams ir užpuoliesiems ir kad šitoks Suv. Valstijų nusistatymas kenkia palaikyti pasaulinę taiką ir grėsia net šio krašto saugumui. O pirmo valstybės sekretorius Hull nurodė, kad toks mūsų krašto "bepusiskumas" kaip tik patarnauja užpuolikiams, kurių eilėse dabar stovi fašistinės valstybės, kurios yra užsimoję pulti silpnesnes valstybes. Sulig p. Hull, puolikai turi įsitaisę didelių ginklų ir amunicijos. Todel jei Suv. Valstijos sulaukytų ginklų ir amunicijos pardavinėjimą toms silpnoms valstybėms, tai jos neturėtų kur gauti ginklų ir tokiu būdu Suv. Valstijos pasitarnautų agresoriams. Ir todel sekr. Hull reikalauja kongreso duoti prezidentui teisę išspręsti, kam laike karo ginklų ir amuniciją parduoti ir kam neparduoti. Sekr. Hull taipgi nurodė, kad dabartinis Suv. Valstijų įstatymas tame reikale yra labai nelogiškas. Nes šis įstatymas dabar leidžia pardavinėti karines medžiagas, o draudžia pardavinėti tik ginklus. Šį sekr. Hull pareiškimą prez. Rooseveltas parėmė ir reikalavo kongreso neutraliteto įstatymą dar šioje sesijoje išspręsti.

Squalus vėl nuskendo

Per kelias savaites buvo darytas prisirengimai iškelti iš jūrų dugno anais sykliais nuskenusią Suv. Valstijų narlaivę Squalus. Nėrikai lindo po vandeniu iki 240 pėdų gilumo, kad narlaivę parišius rėžniais ir kad vėliau su atstatinamais prietaisais jį iškeltų iš viršų. Nėrikai savo pareigas atliko. Ir viskas buvo prirengta. Pradėta narlaivę kelti į viršų. Tą pačią narlaivę, kurioje dar randasi 24 priegūsių jureivių lavonai. Narlaivė pakelta nuo jūrų dugno. Jos smaigalis jau buvo išsikėjęs keliolika pėdų virš vandens. Pagaliau, sutruko retėžiai, kuriais narlaivė buvo parišta. Vos keletą minučių regėjimo šviesa, narlaivė vėl į jūrų dugną nūgrimzdė. Su

ja nūgrimzdė ir tie 24 lavonai. Iškilimo darbas netrukus vėl bus pradėtas.

Taiso socialės apdraudos įstatymą

Praeitą savaitę kongresas žymiai pataisė socialės apdraudos įstatymą. Žemesnieji kongreso rumai pataisymų yra padarę seniau, o dabar ta pataisą 57 balsais prieš 8 priėmė ir senatas. Senatas prie to padarė ir keletą priedėkų. Dabar tas pataisymas bus svarstytas bendroje abiejų kongresų rūmų konferencijoje. Sulig kongreso pataisymo, vieno nuošimčio mokesčio iš darbdavių bus imama iki 1943 metų, kuomet originalame įstatyme toks nuošimtis turėjo būti mokamas iki 1940 metų, o paskui turėjo būti padidintas iki pusantro nuošimčio. Taipgi sulaukusiems 65 metų amžiaus apdraudos mokėjimas turėjo prasidėti 1942 metais, o sulig senato padarytos pataisos — žmonės, sulaukę 65 metų pirm sausio 1 dienos, 1939 metų, jau dabar bus kvalifikuoti pensijai gauti. Be to, senatas dar padidino atskirų valstijų mokamam senatvės pensijai vyriausybės sumokamą dalį.

Francija

Minėjo 150 metų sukaktį

Paryžiuje yra istoriniai garsūs Champs-Elysees bulvaras. Praeitą savaitę tas bulvaras linkte linko ir žmonių minios jam kryptavo, nes tuo bulvaru maršavo Francijos kariuomenė. Maršavo ir Francijos valdomų kolonijų kariuomenės. O šalia jų eisenoje dalyvavo ir Anglijos keli tukstančiai kariuomenės. Taipgi važiuavo Francijos ginkluotos įjegos: dideli tankai ir maži tankai, vėžė dideles ir mažas armodas, o padangį raižė kariški lėktuvai Francijos ir Anglijos. Francija mat minėjo Babilijos puolimą, nuo kurio tai laiko prasidėjo istorija Francijos trečiosios respublikos, ir dabar sukako jau 150 metų.

To viso parodavimo žiūrėjo Francijos prezidentas Labrun ir kiti krašto viršininkai. Jo žiūrėjo taipgi Anglijos karomisteris Leslie Hore-Belisha ir kiti Anglijos kariško laivyno ir orlaivyno viršininkai. Taipgi šalia Francijos strispalvės plevėsavė ir Anglijos vėliava. Ir tai netik Paryžiuje, bet ir visoje Francijoje tokios didelės parodos buvo surengta ir kur tik buvo galima anglai šalia francūzų sykiu dalyvavo. O tuo dalyvavimu Anglija parodė, jog dabartinės krizės valandėje ji stovi pagrečium su savo taktininke Francija. Tas draugingas stovėjimas parodė agresoriams — Vokietijai ir Francijai, kurios Europai vis neduoda ramybės. O Francijos prezidentas Labrun pasakė prakalbą, kurioje pareiškė, kad Francija (žinoma sykiu ir jos taktininkė Anglija) nenori karo; nenori ką nors pulti. Bet ji nenori, kad ir ją kas nors pultų. O jei puls, tai Francija yra pasirengusi gintis ir ginti savo taktininkes, jei bus reikalo.

Anglija

Anglijos darbininkai atsisaukia į vokiečius

Anglijos darbininkai išleido atsisaukimą į Vokietijos žmones. Tame atsisaukime be kita ko sako: "Kam žudyti vieni kitus?" O šis atsisaukimas buvo transliuojamas per radio angliškai ir vokiškai ir tokiu būdu jis pasiekė Vokietijos žmones. Taipgi sakoma, kad Anglijos žmonės nori draugiškai sugyventi su Vokietijos žmonėmis, ir pasakos, kad angliai norį apsupti vokiečius, esą be pagrindo. Vokiečiai ne iš oro apsupami, bet iš vidaus ir tą apsupimo darbą atlieka Hitleris. Atsisaukime įspėjama, kad Dancigo nesusi-pratimai gali privesiti prie karo. Toks atsisaukimas galimas daiktas paveiklį į Vokietijos žmones, ir gal jie pradės protauti ir Hitlerio užmačioms priešintis.

Anglai pabaigino agresorius

Praeitą savaitę virš 100 Anglijos mažųjų ir didžiųjų bombanešių-lėktuvų nuskrido 600 mylių į Francijos teritoriją ir iš ten vėl sugrįžo atgal. Skridimas buvo pasekminas, ir giliai jaudino francūzus, kurie tuos bombanešius matė virš savo galvų gražioje formacijose skrendant.

Šis Anglijos bombanešių skridimas į Franciją buvo tiesioginis pabaiginimas agresorių — Vokietijos ir Italijos. Nes tuo skridimu Anglija parodė, kad jei kas pultų Franciją, tai Anglija netik su laivynu ir kariuomene, bet ir su savo kariškais lėktuvais ateiviai. O šalia jų eisenoje dalyvavo ir Anglijos keli tukstančiai kariuomenės. Taipgi važiuavo Francijos ginkluotos įjegos: dideli tankai ir maži tankai, vėžė dideles ir mažas armodas, o padangį raižė kariški lėktuvai Francijos ir Anglijos. Francija mat minėjo Babilijos puolimą, nuo kurio tai laiko prasidėjo istorija Francijos trečiosios respublikos, ir dabar sukako jau 150 metų.

To viso parodavimo žiūrėjo Francijos prezidentas Labrun ir kiti krašto viršininkai. Jo žiūrėjo taipgi Anglijos karomisteris Leslie Hore-Belisha ir kiti Anglijos kariško laivyno ir orlaivyno viršininkai. Taipgi šalia Francijos strispalvės plevėsavė ir Anglijos vėliava. Ir tai netik Paryžiuje, bet ir visoje Francijoje tokios didelės parodos buvo surengta ir kur tik buvo galima anglai šalia francūzų sykiu dalyvavo. O tuo dalyvavimu Anglija parodė, jog dabartinės krizės valandėje ji stovi pagrečium su savo taktininke Francija. Tas draugingas stovėjimas parodė agresoriams — Vokietijai ir Francijai, kurios Europai vis neduoda ramybės. O Francijos prezidentas Labrun pasakė prakalbą, kurioje pareiškė, kad Francija (žinoma sykiu ir jos taktininkė Anglija) nenori karo; nenori ką nors pulti. Bet ji nenori, kad ir ją kas nors pultų. O jei puls, tai Francija yra pasirengusi gintis ir ginti savo taktininkes, jei bus reikalo.

Anglijos pareiškimas dėl Dancigo

Jau senokai laukta galutinio Anglijos pareiškimo, ką ji darytų, jei Hitleris pasigrobtų arba bandytų pasigrobtį Dancigą. O vokiečiams pasiūmus tą miestą — Lenkija būtų atskirta nuo Baltijos jūros. Ji taipgi netektų vandeninio kelio susisiekimui su visuo pasauliu. Praeitą pavasarį Anglija ir Lenkija padarė miltarę sutartį, bet toje sutartyje ne pasakyta, ką Anglija darys, jei vokiečiai puls Dancigą. Dabar Anglijos premieras tame reikale pareiškė Anglijos nusistatymą.

Praeitą savaitę atstovų buktui Chamberlainas perskaitė Anglijos nusistatymą dėl Dancigo. Jis pareiškė, kad Dancigas yra labai svarbus Lenkijai strateginiu ir ekonominiu žvilgsniu. Ir po to jis pasakė, kad Anglija Lenkijai gelbėtų.

jei tai sudarytų pavojaus Lenkijos nepriklausomybei ir jos likimui. Tačiau, premieras dar pridėjo, kad taikiam būdu susitarti dėl Dancigo durys ne-uzdarytos, nors išrodo, kad vokiečiai tas duris jau uždarė ir užpečėtino.

Lenkams toks Chamberlaino pareiškimas patiko. Patiko ypač todėl, kad jie tikisi, jog Hitleris neužilgo gali Dancigą pulti. O vokiečių spauda tuo tarpu puola Anglijos nusistatymą už tai, kad ji neatsižvelgia į "Dancigo žmonių norus", ir taipgi pareiškia, kad tas Anglijos nusistatymas Dancigo reikalų nė neišrišo ir nė nepakeitė. Į trečią dieną po Chamberlaino kalbos, Dancigo nacių lyderis, Albert Foerster, nudundėjo pas Hitlerį, kuris dabar sėdi savo "inspiracijų" buveinėje Berchtesgaden ir "seka, ką jam žvaigždės įskys daryti", ir čia jiedu pasikalbėjo apie Dancigo reikalą. Foersteriui išvykus atgal, Hitleris, sakoma, dabar yra dar labiau įsitikinęs, kad Dancigas priklauso Vokietijai.

Anglijoje dabar manoma, kad rugpjūčio ar rugsėjo mėnesiuose Europoje įvyks didelis neramumas. Del to imama vis juodaugiau jaunimo kari- nei tarnybai ir kariniamis reikalams paskirta \$3,274,650, kurie bus praleisti šiomet.

Rusija

Anglai pagaivino derybas su Rusija

Anglų ambasada Maskvoje gavo naujas instrukcijas delei susitarimo prieš agresorius. Tos instrukcijos kiek pagaivino jau netrukusias derybas, kurios vedama susitarimui tarpe Rusijos, Anglijos ir Francijos. Nauji pasiūlymai arba instrukcijos liečia pagrindinius susitarimo punktus: 1) Sovietų reikalavimą del Pabaltijos valstybių saugumo; 2) Visos trys šalys turi susitarti miltariniai ir pasidalinti veikimo sferom atsitikime puolimo bent kurios šalies, kurioms garantuojama saugumas. Iki šiol Anglija nuo to spyrėsi, o ypač spyrėsi nuo antrojo punkto. Dabartinuose Anglijos pasiūlymuose yra šiek-tiek tuose punktuose pakeitimų. Ir jei bus susitarta, tai sulig tos sutarties Anglija ir Francija turės veikti prieš agresorius iš tikros širdies, o ne tik iš pasižadėjimo. Bet ar šiuo syk jau susitars, dar tik laikas galės parodyti.

Rusų-mongolų su japonais susirėmimai

Japonų ir rusų mongolų su sirėmimai išlaukinę Mongoliją jau eina nuo gegužės 28 dienos, šių metų. Apie tuos susirėmimus pasaulis sužinojo tik apie pabaigą birželio mėnesio. O susirėmimai įvyko dideli, kurie ir nemažai aukų dūnėšį žinoma, šiandien sunaikinta 12,000 kariško laivyno rezervistų manevrams, kurie įvyks rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiuose.

v'us, užgrobė 70 kulkosvaidžių, 15 šarvuotų sunkvežimių ir keturis tankus. Patys rusai-mongolai netekę 11 lėktuvų ir 283 kariuomenės. Nuo pat pradžios susirėmimų rusai nušovė viso 199 japonų lėktuvus ir savo netekę 52 lėktuvų.

Tuo pačiu tarpu japonai gijriasi, kad jie turi geresnę karą mašiną ir kad jie yra geresni kovotojai. Jų vadai tikina, jog Mongolijos fronte miltarę kampaniją jau pabaigė. O susirėmimai Mongolijoje buvo tik išbandymas vienos ir kitos pusės karinių įjėgų. Bet jei rusams to dar neužtenka, tai susilauks daug sunkesnių smugių. Bet jie tiki, kad buvusių susirėmimų užteks ir rusai pasidarys daugiau sukalbami. Taipgi japonai tiki, kad rusams busią geriau tartis su Japonijos draugu Hitleriu, o ne su Anglija.

Japonija

Japonai surengė demonstraciją prieš anglus

Pereitos savaitės pabaigoje Japonijos sostinėje Tokio turėjo prasidėti derybos del pacieties Kinijoje ir blokados Tientsine. Derybų išvakarėse japonų matyt išanksto sugundytos, minios ties Anglijos ambasada iškėlė didelę demonstraciją, kurioje dalyvavo apie 50,000 žmonių. Tai didžiojoje buvo nariai japonų patriotinių organizacijų ir jie ties ambasada nešiojo didelius plakatus su užrašais "Vyktime anglus iš Kinijos" "Nepa- duokim anglams" "Sala Anglija iš Tolimųjų Rytų". Demonstrantų minia taip buvo įkaitus, kad net mėtė akmenis ir Japonijos vėliavas į ambasados kiemą ir kai kurie ant motorciklių bandė prasilaužti per policijos kardoną. Keli tukstančiai japonų policijos saugojo Anglijos ambasada ir įkaitusiems japonams ne-leido prieti prie pačių ambasados rūmų. Keletas karštą-galvių japonų sulaukyta. Po to viskas nurimo ir derybos prasidėjo praėitą pirmadienį.

Ši demonstracija, tai buvo geras įrodymas, kiek japonai pageidauja anglų Tolimuose Rytuose. O tai padaryta be-abejo delto, kad "suminkštinti" anglų širdis, arba jei tos širdys nesuminkštėtų, tai "štai žiūrėkite, ką apie jus mano mūsų minios".

Vokietija

Rusijos-Vokietijos derybos progresuoja

Berlyne esama žinių, kad už kokios poros savaičių į Maskvą bus pasiųsta grupė Vokietijos industrialistų. Jų tarpe juodaugiau plieno pramonės atstovų. Tie pasiūstieji industrialistai dalyvaus Vokietijos-Rusijos prekybos derybose, kurias jau kuris laikas veda Vokietijos ambasada Maskvoje su Rusijos vyktoriaus. Tiems industrialistams nuvykus į Maskvą, netrukus rengiasi vykti ir Vokietijos ekonominis ekspertas ir derybų vedėjas Dr. H. Wohlthut. O to tikslas bus padaryti su Rusija kreditų sutartį, sulig kurios Vokietija nori iš Rusijos pirkti \$600,000,000 vertės aliejaus, rudos ir miško. /

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS
Eina kas savaitę penktadieniais
KLEOFAS JURGELIONIS
Redaktorius

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi skiriami "Tėvynė" raštai turi būti adresuojami redakcijai. Priimtus raštus redakcija pasilieka teisę trumpinti ar taisyti sulg savo nuostatus. Nepriimtieji raštai yra tuojau naikinami, jeigu autorius nėra prisuntęs sau už adresuoto voko raštams sugrąžinti.
Slapyvardžiai nepageidaujami.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲJŲ KOMISIŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKNA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINIKAS, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, Išd.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kv.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. MOCKUS, Išd. Glob.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. MIKUZUTĖ, Išd. Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

P. DARGIS,
43 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. PIKIELIS,
629 -- 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.

J. TAREILA,
628 Bank St.,
Waterbury, Conn.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. BALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGELA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VAIŠYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

V. J. KOLICIENE,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.

M. PAUKSTIENE,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIUS,
6600 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS,
6723 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONUSAS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITĖ,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

V. BUKANAITIS,
104-40 -- 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS,
539 Ariamas Ave.,
Grand Rapids, Mich.

K. POCIUS,
725 W. 120-th St.,
Chicago, Ill.

J. BRAZAUSKAS,
17906 Maplecliff Rd.,
Cleveland, Ohio.

Gyvųjų Prašau Atsiliepti

DIDELIS ramumas ir didelis neramumas lygiai padaro žmogų nenaudingą sau ir kitiems. Šių dienų laikraščių skaitymas sukelia žmoguje per daug neramumo. Visiškai laikraščių neskaitymas padaro jį per daug ramų, per daug atsiskyrusį nuo šių dienų interesų. Tiksliai skaitymas knygų duoda žmogui lygsvarą ir leidžia jam plačiau įvertinti gyvenimą. Iš laikraščių žmogus žino tik tai, kas šiandien dedasi — čia jau po mūsų nosim. Iš knygų jis gali įsigyti supratimą apie visą dabartinį gyvenimą ir įvertinti tame gyvenime savo vietą. Ne laikraščiuose, bet knygose yra surašyta žmonijos patyrimai ir išreikšta žmonijos išmintis. Tik knygų rašytojai yra geriausia išreikšta žmogaus proto ir sielos gelmės ir žmogaus troškimus realizuoti kas gera ir gražu. Pasaulio knygose yra išreikšta ir išreiškiama mūsų gyvenimo mistika ir tik skaitydami knygas mes galime jausti, kad jį dalyvaujame.

Knygose kita syk įsijauja ir Amerikos lietuviai mokslo žinių ir nusiramimo. Bet po didžiojo karo rodos kad kažkas jus būtų kokiais nors žaliais atbaidęs nuo knygų. Ne tik amatininkai ir darbininkai, bet ir daktarai ir advokatai ir kunigai ir net laikraščių redaktoriai liovėsi skaitę knygas. Buvo žmonių, kurie turėjo susikrovę nemažus lietuviškų knygų knygynėlius. Atėjus knygų neskaitymo laikui, jie nežinojo ką su tais knygynėliais daryti, nei kur jų dėti. Jie tapo kliutim namuose. Juos reikėjo išmesti. Ne vienas, dar jausdamasis patriotu, vietoj atiduoti knygas skarmalų rinkėjui, sudėjo jas į bakšą ir pasiuntė jas kaip "brangią" dovaną Lietuvos "muziejui" arba Lietuvos universitetui. Tokie geradariai džiaugėsi, kad atsikratė nereikalingo jiems "šlamšto", o kartu turėjo progos girtis, kad "pasitarnavo" Lietuvai. Vaidmainybė čia buvo aiški. Atsikratymas lietuviškų knygų ir jų galutinis išsidažymas nieko gero nelėmė nei Lietuvai nei lietuvių tautai. Nes tie geradariai, kurie siuntė savo senas knygas Lietuvon, neturėjo nei mintį nusipirkti iš Lietuvos naujų knygų, ir nei vienas nei vienos naujos knygos nebuvo nusipirko. "We are through with that stuff", buvo vientinė mintis jų galvoje, kada jie išsibodėjo lietuviškų knygų, arba išmesdami jas arba reikšmingai "aukodami" jas Lietuvai. Žinodama tu "aukų" tikrąją reikšmę, Lietuva turėjo priimti jas su ašaromis. Tie bakšai su senomis knygomis iš Amerikos turėjo priminti Lietuvai grabus su gyvais nabašnikais. Amerikos lietuviai pasilaidojo juose kaip lietuvių tautos dalis.

Bet gal Amerikos lietuviai pradėjo angliškas knygas skaityti? Taigi kad ne. Jie užmiršo apie visokias knygas. Skaitydamas angliškas knygas, lietuvis butinai skaitytų ir lietuviškas. Tai yra neišvengiama. Vienos knygos prie kitų veda.

Amerikoj mes šiandien turime daugiau profesionalų negu turėjome dvidešimt metų atgal, daugiau daktarų, daugiau advokatų, daugiau kunigų, valdininkų, knygvedžių, aptiekorių, inžinierių, slaugių ir išlavintų amatinių. Beveik niekas iš jų nebeskaito lietuviškų knygų. O tai yra netiesioginis paliudijimas, kad jie neskaitytų nei angliškų knygų. Knygų pardavėjai, tiesa, įbruka kai kam vieną kitą anglišką knygą. Pas vieną kitą daktarą ar advokatą galima kartais pamatyti net knygų lentynėlę. Bet tos lentynėlės riogso jų ofisuose tik parodai. Vargiai ar bent viena knyga yra jų savininkų paskaityta. Vieno lietuvių profesionalo namuose nepersenai užtikau H. G. Wells'o biologijos tomas (Science of Life), kurie kainuoja \$12 ir kuriuos didžiuliu angliškos arba angliška mokančios inteligentijos yra godžiai skaičiusi. Vienok iš kilusių diskusijų pasirodė, kad tų tomų savininkas visai nežinojo nei apie ką tose knygose rašoma. Tie tomai jo ofise buvo tik parodai.

Yra daug priežasčių, dėl kurių Amerikos lietuviai taip griežtai atsimetė nuo knygų pasaulio. Tas priežastis būtų įdomu ir naudinga pasvarstyti. Tačiau šiuo sykiu į jas nesiigilinsime. Mums stovi prieš akis knygų neskaitymo pasekmės.

Kas pasidaro su žmogum, kurs sustoja skaitęs knygas? Kas pasidaro su visuomene, kurioj visai išnyksta knygų skaitytojai?

Žmogus, kurs nebeskaito knygų, labai greitai apauga saumylybės samanomis, sumulkeja iki bjaurumo, pradeda barškėti kaip ištuštinta bačka, ne vienas pradeda girtuokliuoti, ir kaip moliuskas įsisiurbia į gyvenimo dumblą.

Visuomenė, kuri turėjo nelaimės netekti visų knygų skaitytojų, atsiduria bevilties padėjime. Tokioj visuomenėje pirmą vietą ir visas vietas užima tuštumas, tušti barškaliai,

parsidavimas, savinaudžių žiopčiojimai su jų "didingais" fanaberijos žodžiais ir su jų mažutėmis intrygomis, girtuoklių puotos ir tinginavimas. Tokia visuomenė gal dar tebėra visuomenė, bet ji yra įžengusi į kelią, kuriuo eidama ji turi greitai subirėti.

Panaši tokiai visuomenei vis daugiau kasmet darosi Amerikos lietuvių visuomenė, kurioj knygų skaitytojų kaip ir nebeliko. Gal dar ne taip skaudžiai metasi į akis tos visos spalvos, kurios būdina neturintį knygų skaitytojų visuomenę, gal dar ne visos vietas užėmė tuštumas, tušti barškaliai ir saumylybė, bet mes matome, kaip mūsų laikraščių ir mūsų kalbų turinys vis darosi tuštesnis, kaip vis daugiau tik barškiančios frazės užima minties vietą, kaip mažučiai asmeniniai saumylių interesai sudaro pagrindą buk tai ideologinei veiklai, kaip plinta girtuoklybė, kaip mūsų vaikų tolinasi nuo mūsų, ir tai viskas neabejotinai išreiškia ir mūsų asmeninį ir mūsų visuomeninį puolimą. Amerikos lietuvių visuomenė nuslinko žemyn, vis tebeslenka žemyn, ir kas gi ją galėtų išgelbėti nuo galutinio subirėjimo?

Rodas, kad Amerikos lietuvių taip nupuolusiai visuomenei noro ir įjegos pakilti iš savo nupuolio turėjo duoti tas milžiniškas kultūrinis pakilimas, kurs įvyko Lietuvoj į dvidešimt metų. Knygų leidimas ir skaitymas ten pasiekė tokio laipsnio, apie kokį praėjty mes nedrįsime nei svajoti. Ir tik tas duoda Lietuvai ir lietuvių tautai viltį, kad ji gyvuos ir progresuos, kaip garbinga narė kitų tautų draugijoje. Tuo džiaugiasi kiekvieno lietuvių širdis. Bet tas džiaugsmas yra visai dar nežinomas Amerikos lietuviams.

Ant mano rašomojo stalo jau kelintas mėnuo guli įspūdingas "Lietuviškų Knygų Sistematis Katalogas", kurį Tėvynės redakcijai atsiuntė iš Kauno Spaudos Fondas. Turbut ir kitos Amerikos lietuvių laikraščių redakcijos tą katalogą yra gavusios. Aš vartau tą katalogą, stebiuos juo, džiaugiuos juo, o betgi nežinau, ką aš su juo galėčiau padaryti, kad nors dalis tų tukstančių surašytų jame knygų galėtų pasiekti Amerikos lietuvius ir duoti jiems pagrindo tautinei vilčiai, kurią jos sužiebė Lietuvoj.

Ties manim guli ir Spaudos Fondo laiškas, į kurį aš nežinau ką atsakyti. Tas laiškas tiesioginiai paliečia mūsų visuomenės tragediją. Tame laiške Spaudos Fondas, mažai tenujaušdamas kokioj nelaimingoj padėtyj atsidūrę mūsų visuomenė, sako daręs žygių tinkamai suorganizuoti lietuviškų knygų platinimą užsienyje, ir griaudingai pastebi, kad "dėja, kol kas šios pastangos nedavė rezultatų".

Štai tas laiškas:

Daktaro Graičuno Sumanymas

DAKTARAS A. L. Graičunas sumanė įsteigti Amerikoje Lietuvių Tautos Kultūros Fondą. Šį savo sumanymą jis išdėsto pavidale įstatų projekto tam fondui. Fondo uždaviniai yra svarbioji projekto dalis. Trumpais paragrafais čia d-ras Graičunas parodo, kokiais kultūriniais dalykais ar darbais mes turime rūpintis. Iš to matome, ką d-ras Graičunas vadina "kultura". Tai yra proto pajiegių stiprinimas ir mūsų jausmų švelninimas. Mokslo, menas, teatras, dainos ir mandagios žaismės sudaro tos kultūros branduolį. Tais dalykais mes visuomet turėjome rūpintis. Jie yra svarbioji žmonių gyvenimo atrama ir išraiška, ir jų plitimas ir tobulėjimas tautoje reiškia tautos tobulėjimą. D-ras Graičunas jaučia, kad Amerikoje mes tais svarbiausiais dalykais mažiau tėsirūpiname, juos apleidžiame, ir todėl patys kultūriniai einame žemyn. Jis norėtų, kad kultūros darbams remti būtų įsteigtas fondas, kurs iš surinktų pinigų skirtų premijas, pašalpas, paskolas ir aukas už pasidarbavimą mokslo srityje, už parašytas knygas, už meno kurinius ir tt. Pinigus tam tikslui surinkti d-ras Graičunas tikisi iš narių mėnesinių duoklių ir aukų. Savo projekte d-ras Graičunas dar neturi paaiškinimo, kaip jis tuos narius gautų ir kaip aukas surinktų. Kad toks fondas ką nors reikštų, kad jo veikimas būtų bent kiek pajaučiamas, jam reikėtų išleisti kokią šimtą tukstančių dolerių į metus. Lietuvių bažnyčios Amerikoje surenka ir išleidžia ne mažiau kaip pusę milijono dolerių, o gal ir visą milijoną

Gerb. Tėvynės Redakcija:

Ypačiai šiais sunkiais laikais svarbu, kad lietuvių išeivių saitai su gimtuoju kraštu darytųsi vis tvirtesni, kad mažą mūsų tautą neištirtų didžiųjų tautų juroje, bet visuomenėje išlaikytų savitą charakterį, kalbą ir papročius. Kas gi labiausiai gali padėti kovoje su nutautėjimu, kas labiausiai suriš su gimtuoju kraštu, jei ne spaudos žodis, ne savo literatūra, savas mokslas, žodžiu sakant, — lietuviška knyga. Dėja, kelias jai į užsienio lietuvių širdis nėra lengvas, daugiasiaisi dėl to, kad niekas nesirūpina plačiu mastu platinti lietuvišką knygą užsienio lietuvių tarpe.

Kooperacijos Bendrovė "Spaudos Fondas" yra pirmasis Lietuvoje kultūros kooperatyvas, jau nuo 1921 metų leidžias ir platinąs lietuvišką knygą. Per savo gyvavimo laiką Spaudos Fondas yra išleisęs virš 2,5 milijonų egzempliorių lietuviškų knygų. Tai dailioji, originali literatūra, vadovėliai mokykloms, mokslo populiarizacijos leidiniai, verstinė beletristika, knygos jaunimui ir vaikams.

Spaudos Fondas yra daręs žygių tinkamai suorganizuoti lietuviškų knygų platinimą užsienyje. Norėta įsteigti knygynus, arba lietuviškų knygų skyrius didesniuose knygynuose ten, kur daugiau gyvena lietuvių. Jieškota patikimų agentų knygoms platinti. Dėja, kol kas šios pastangos nedavė rezultatų.

Mums atrodo, kad platinant lietuvišką knygą, geriausiai gali patarnauti užsienio lietuvių spauda. Dėl to ir kreipiamės į Tamstas, siūlydami platinti lietuviškas knygas.

Jieškant atsakymo į šį Spaudos Fondo laišką yra parašytas ir šis straipsnis, parašytas su vilčia, kad gal dar lietuviškų knygų skaitytojai nėra visai žlugę ir amžinai išnykę Amerikoje, kad nuo daugelio buvusių knygų skaitytojų galima būtų dar nukrapstyti jų apsilėidimo samanas, kad dar daugelis čia galėtų tapti gyvais žmonėmis gyvai dalyvaujančiais lietuvių tautos dvasinės respublikos gyvenime.

Gyvųjų prašau atsiliepti.

Pageidaujama yra, kad savo nuomones apie knygų skaitymą pareikštų tie, kurie tebeskaito knygas, taigpi tie, kurie knygų nebeskaito, bet norėtų vėl skaityti. Pageidaujama yra išgirsti pasižadėjimų skaityti Lietuvoj išleistas knygas, pasižadėjimų paraginti kitus tą daryti ir sumanymų kokiais būdais galima būtų atgaivinti knygų skaitymą tarp Amerikos lietuvių.

D-ras A. L. Graičunas savo sumanymą išdėstė sekamai:

LIETUVIŲ TAUTOS KULTūros FONDAS

Šio fondo vardas yra: Lietuvių Tautos Kultūros Fondas, sutrumpinant — "LTKF".

Šio fondo vardas yra: Lietuvių Tautos Kultūros Fondas, sutrumpinant — "LTKF".

LIETUVIŲ TAUTOS KULTūros FONDAS

Šio fondo vardas yra: Lietuvių Tautos Kultūros Fondas, sutrumpinant — "LTKF".

SKYRIUS I.

Tikslas

§ 1. Lietuvių tautos kulturai kelti ir visuomenės iniciatyvai kultūros darbe skatinti steigiamas Kultūros Fondas.

§ 2. Kultūros Fondo yra šie uždaviniai:

- Remti kultūros organizacijų vykdomus sumanymus ir darbus;
- Skirti lėšas menui ir mokslo platinimui ir populiarizavimui, butent: remti bibliotekas, muziejus, skaityklas, liaudies universitetus, liaudies namus, teatrus, choros, orkestrus, meno parodas, dainų šventes, kursus, kongresus, įvairių mokslo ir meno šakų studijas;
- Remti planingai organizuotas rekreacijas atnaujinimui žmonėse fizinio, protinio ir sielos įjeigų;
- Remti įvairių meno kurinių, mokslo darbų ir kitų kultūrinio pobūdžio spausdinių leidimą;
- Skirti premijas už vertingus visų sričių meno kurinius, mokslo darbus, išradimus,

tyrinėjimus ir skelbti jiems konkursus;

f) Skirti stipendijas, paskolas ir pašalpas mokslo, meno ir spaudos darbuotojams ir besireiškiantiems gabumams (talentams) ugdyti;

g) Remti Lietuvos krašto ir jo senovės tyrinėjimo darbus;

h) Remti lietuvių kultūros darbus išeivijoje;

i) Remti įstaigas ir sumanymus, turinčius tikslą pagerbti pasižymėjusių kultūros darbuotojų nuopelnus;

k) Teikti paramos visiems kitiems kultūros reikalams Lietuvių Tautos Kultūros Fondo Tarybos nutarimu.

SKYRIUS II.

Priemonės tikslui siekti.

§ 3. Lietuvių Tautos Kultūros Fondo Taryba:

a) Steigia skyrius ir nustato metinę duoklę;

b) Fondo taryba suteikia skyriams steigtis taisykles ir tvarką.

SKYRIUS III.

§ 4. Liet. Tautos Kultūros Fondo lėšos:

- Narių mėnesinės duoklės;
 - Aukos;
 - Įeigos iš kultūrinių pramogų ir tt.
- § 5. Iš kasmet surenkamų Kultūros Fondo lėšų 10% skiriama atsargos fondui, kuris skaitosi pagrindinis Kultūros Fondo kapitalas ir gali būti naudojamas tik ypatingais atvejais vienbalsiai Fondo Tarybai nutarus.

SKYRIUS IV.

Liet. Tautos Kultūros Fondo įvairūs nuostatai.

§ 6. Kultūros Fondo lėšos duodamos, kaip a) negrąžinamos pašalpos, b) laikinos paskolos, arba c) kitomis Kultūros Fondo Tarybos nustatytomis sąlygomis. Paskolos grąžinamos Kultūros Fondo Tarybos nustatytomis sąlygomis.

§ 7. Kultūros Fondo pašalpos gavusios organizacijos ir atskiri asmenys pateikia Kultūros Fondo Tarybai apyskaitas apie tų sumų suvartojimą, o taip pat apie darbus, padarytus tose srityse, kurioms pašalpos duodamos.

§ 8. Kultūros Fondo skiriamos lėšos naudojamos tik paskirtam tikslui, priešingu atveju tos lėšos išreikalaujamos atgal į Kultūros Fondą. Kultūros Fondo skirtų lėšų su naudojimo tikslumą sprendžia Kultūros Fondo Taryba.

§ 9. Kultūros Fondo išlaidas tikrina tam tikra kontrolės komisija.

§ 10. Kultūros Fondo Taryba pareigas pradeda eiti, kai esti išrinkta ar deleguota pusė ir vienas (?) LTKF valdyba.

SKYRIUS V.

Liet. Tautos Kultūros Fondo valdomosi būdas, vadovybės sudarymo tvarka ir jos galia.

§ 11. LTK Fondas valdosi per savo vykdomuosius organus, kuriuos išsirenka Fondo nariai visuotiniu, lygiateisiu, slaptu arba pusiau slaptu balsavimu, iš (11) vienuolikos narių, iš kurių įeina 7 nariai į Pild. Valdybą, 2 į kontrolės komisiją ir 2 alternatai. Pasitraukus iš Pild. Valdybos ar iš kontrolės komisijos nariai papildoma alternatu. Pild. Valdyba kooptuoja į Fondo Tarybą asmenis su akademinio mokslo laipsniu ir jiems suteikiama galia.

§ 12. Kultūros Fondo kooptuotos Tarybos narių pareigos yra garbės tarnyba, jie jokio atlyginimo už tų pareigų atlikimą negauna.

§ 13. Visi Kultūros Fondo kooptuoti Tarybos nariai, išskyrus pirmininką, skiriami arba kooptuojami trejems metams. Kultūros Fondo kooptuota Taryba išsirenka 1 metams pirmininką. Praslinkus metams pirmininkas yra perrenkamas.

§ 14. Kultūros Fondo kooptuota Taryba:

- Sudaro savo veikimo planą;
- rupinasi Fondo lėšų sudarymu;
- tvirtina Pild. Valdybos sudarytą samatą;
- skiria lėšas tiktams, numatytiems § 2; e) sudaro konkursus, premijų, ekspertų ir kt. komisijų;
- tvirtina Fondo apyskaitą;
- g) priima, statuoja bei taisykles ir leidžia instrukcijas;
- h) svarsto visus kitus klausimus šio įstatymo ribose.

§ 15. Kultūros Fondo kooptuota Taryba renkasi neriečiau kaip du kartus per metus posėdin. Be to, matant reikala, renkasi ir tankiau.

§ 16. Kultūros Fondo kooptuotos Tarybos nutarimai esti teisėti kai posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė Tarybos narių ir Pild. Valdyba pildo nutarimus Fondo Tarybos narių.

Apie Kryžius Ties Dusės Ežeru. = Laimė Sapne, = Eilių Pluoštas

Kryžiai

KRYŽIAI, tai gal vienintelė suvalkiečių stebuklinga vieta, kuri randasi prie pat gražiojo Dusės ežero krašto, gale Jenėnų ir Sutrės kaimų. Čia stovi nuo labai senų laikų medinė koplyčia, pasilėpusi tarpe aukštų gluosnių, alksnių ir topelių. Labai lygioj ir gražioje vietoje. Šią stebuklingą vietą kasmet tris kartus atlanko didelės minios žmonių. Pirmutinė šventė prasideda pradžioje vasaros, per Sekmines; antra — jau pradedant šieną pjauti, per šv. Petrą; o trečia — rudenį, per Aktovą.

Į šią stebuklingą vietą suvažiuoja tukstančiai žmonių. Ir netik suvalkiečiai, bet daug atvažiuoja ir iš Kauno ir Vilniaus gubernijų. Dar iš vakaro prasideda medinių vežimų ratų barskėjimas, botagų švilpimas ir garsų juokai ar, šnekučiavimai. Beveik kiekvienam vežime randasi skilandis, kumpis ar didelis suris. O kaip katrų matytis iš šiaudų vežime kyščioja kaklas „manapolkos“. Kiekvienas iš jų turi savo kelionės tikslą. Vieni važiuoja, kad pasimatyti su savo giminėmis, kiti su draugais, vaikinai nori pamatyti daug gražių merginų, o merginos pamatyti daug gražių vaikynų, nes girdėtis merginas tarpu savęs kalbant: „Ak, tie kaunioakai, tai labai štarūs vaikinai ir meilūs pasikalbėti“. Bet labai daug važiuoja ligonių išgydymui stebuklių įsikoti. Jie mat tiki, kad toje stebuklingoje vietoje išsigydis savo įvairius kuno nesveikumus, nes prie pat Kryžių koplyčios randasi gilus šulinys, iš kurio per atlaidus išsemia visą vandenį. O vieni tą vandenį geria, kiti akis plauja, ronuoti dumblais tepasi savo ronas, tikėdami patirti stebuklus.

Bet šiais laikais man neteko sužinoti apie pasekmes „išsigydyto“ stebuklingu būdu. Aš klausiau daug senų žmonių, del ko šią vietą vadina stebuklinga ir kaip Kryžuose stebukliai prasidėjo? Bet niekur negavau teigiamų žinių pasisemti. Tik dėka, kad man Lietuvoje bevisiškai pasitaikė pėsčiam eiti vieskeliu į miestelį. Aš beedamas pasivijau senuką septynių dešimtų dviejų metų amžiaus. Mes ėjome pamažu keletą kilometrų ir draugiškai kalbėjomės. Tas senukas vis skundėsi, kaip seniau Lietuvoj buvo labai sunku gyventi. Jis sakė: „Kada aš turėjau šešiolika metų, tai mane motina išleido tarnauti pas poną Straigų drave. Išpradžios ponas sakė, kad tik gyvulius ganysiu, bet vėliau ponas prievarta man liepė dirbti visus ukio darbus. Vieną vasaros dieną išėjau arti pudymą. Žemė buvo labai sudžiūvusi ir kieta, kad vos galima buvo įsmeigti noragus į žemę. Arkliai buvo geri ir bėgo smarkiai, nes varmai juos labai kando, o ant mano nelaimės žagrė pataikė į didelį akmenį ir net visas arklas sulūžo į mažus šmotukus ir mano dantys vos neišbyrėjo. Atėjęs ponas šuns balsu pradėjo staugti. Jis kelis kartus kirto mane lazda ir išmūšė man ranką ir aš per kelias savaites iš skausmo nė akių užmerkti negalėjau. Vėliau mano ranka pasidarė kaip medinė ir aš ją jokį darbą negalėjau dirbti. Tuomet ponas man vėl liepė gyvulius ganyti. Vieną naktį man per sapną atėjo graži moteris ir sakė: „Eik pas Kryžius, pasimelsk ir nusiprausk iš šulnio vandeniu, tai tavo ranka bus sveika“. Aš dar prieš sūtėtekį nuėjau pas Kryžius ir padariau taip, kaip ta moteris per sapną man sakė. O sekamą dieną mano ranka buvo sveika.

„Kitą sekmadienį“, pasakojo toliau senis, „aš nuėjęs į Metelių kleboniją ir viską pasakiau kunigui. O kunigas pradėjo pasakoti visą Kryžių istoriją nuo pat pradžios. Laikė karo su švedais (metų nepasakė), lenkų ir lietuvių maišytą kariuomenę sustojo ties Dusės ežeru prie Sutrės kaimo. Lenkų kareiviai pastatė tris kryžius ir prie vidurinio kryžiaus prikėlė šventos Marijos paveikslą, ir ten lenkas kunigas laikydavo mišias. Bet kada švedų daug stipresnė kariuomenė užpuolė lenkus ir lietuvius, tada jie pasitraukė iki Seirijų užero, palikdami kryžius su paveikslu panelės šventos. Tame mušy vienas lietuvis kareivis iš Sutrės kaimo tapo sunkiai sužeistas ir per

Rašo
J. K. KAZLAUSKAS

ilgą laiką jo akys nematė šviesos. Jam prisiminus, karo laukias ir ties kryžiais, kurie ten pat stovėjo netoli nuo jo gyvenamų namų, tas neregys kareivis pasprašė savo namiškių, kad jie nuvestų jį pas tuos kryžius. Jo jaunesnis brolis nuvedė jį. Neregys kareivis apsikabino abiem rankom kryžių, karštai pasimeldė ir už pusvalandžio pradėjo regėti šviesą. Jis parėjo namo su broliu niekenu nevedamas. Po šio atsitikimo pasklydo gandas po visą apylinkę, kad pasidarė stebuklas. Iš visų šalių pradėjo eiti akli, šlubi ir kitoki žmonės, norėdami išsigydyti toje stebuklingoje vietoje.

Nuo tada žmonės pradėjo gausiai aukas dėti į dėžutę, o vagys pradėjo tas aukas vogti. Tada Metelių parapijos kle-

Sapnuota Laimė

STASYS Nevulis su savo žmona Ona gražiai įsirendę gryžo iš didmiesčio, kur pirmu syk savo gyvenime gerame teatre lankėsi. Jų automobilis naujoviškiausios mados skubiai važiuavo plačiomis, medžiais apsodintomis priemiesčio gatvėmis, pro gražius namus ir darželius.

Pagaliam, ir jų namai. Namai parinktiniausi ir naujoviškiausi visame priemiesty.

Privaziavus prie namų, Stasys pasuko į kiemą ir sustojo priešais garažą. Sustojęs, pasidairė ir įtraukė pluoštą tyro oro į krutinę.

„Taip staigiai ir taip netikėtai iškusi laimė gali žmogų iš lygsvaros išvairyti“.

Tarė Stasys į savo pačią.

„Taigi. Lyg iš dangaus mums tie du šimtai tukstančių iškrito“.

Pasakė Ona.

„Bet dabar tai pagyvensime! Pagyvensime ir atsiimsime už tuos vargus, kuriuos pirmiau reikėjo pergyventi. Na, bet tu bėgk į virtuvę ir pasakyk tarnaitėi ką nors skanaus, žinai, ponišką pagaminti. Aš truputį išalkęs. O kol valgis bus pagamintas — aš eisiu sodu ir darželiu pasigėrėti“.

Stasys išlipo iš automobilio ir pasuko už namo, kur buvo sodas ir darželis. Ona paskubomis nuėjo į virtuvę.

Stasys pirmiausia nuėjo į sodą. Koks puikus tai sodas! Tiek daug ir visokių vaismedžių! Tiek daug ir tokių gražių krumokščių! Jis sustojo prie vyšniūčių, kurios jau buvo išsirusios. Nusiskynė keletą uogų ir pradėjo jas skaniai valgyti. Valgė ir gerėjosi. „Vyšnios!“ — veik rėkiančiu balsu pasakė jis pats sau. Vyšnios, tai jo mėgiamos uogos. Tokios uogos, kurių jis bile kada galėjo valgyti ir niekad neprivalgyti. Kada Stasys buvo mažas ir neturėjo už ką vyšnių nusipirkti — lindo į svetimų žmonių sodus, vyšnias vogė ir pasislėpęs jas valgė. Kuomet pradėjo mieste gyventi — kadir už paskudinius vyšnias pirkto ir skaniai valgė. O dabar! Dabar — net dešimtis gražių jaunų vyšnių medžių, uogomis apšėžusių. Tik valgyk ir norėk.

Bečiulpdamas saldžias vyšnias, Stasys kiek pavaikščiojo po sodą. Praėjo pro obelis, kriaušes, slyvas, persikus ir kitokius vaismedžius. Jie visi buvo jauni ir gražūs. Visi sulig Stasio patvarkymo tiesiomis eilėmis susodinti.

Pasivaikščiojęs sode, jis pasuko į darželį. Čia pilna visokių gėlių ir gražios vejelės pačiame vidury — fontanas, kurio pačioje papėdėje prieš saulę aukštinės žuvytės vandenį plaukioja. O tas žuvytės Stasys tiesiog mylėjo. Kai kartą nebologai dirbo, tai nusipirko dvi aukšines žuvytes namie laikyti. Jis jas prižiūrėjo, maitino ir jomis gerėjosi. Bet kartą pristokavus pinigų patiems gyventi, pristokavo maisto ir žuvytės ir jos „Dievui dušias“ atidavė. Tačiau dabar kelios dešimtys mažesnių ir didesnių aukšinių žuvyčių po gražių fontanų vandenį plaukioja. Bežiurėdamas į žuvytes, Stasys atsiduso. Atsiduso ir keletas vaizdų praeito gyvenimo kaip kine jo mintyse perbėgo. Visai neseniai jis buvo neturtingas. Vargo, skurdo su savo žmona. Nors šeimynos ir neturėjo, bet ne kartą į juodos duonos truko. O dabar!

bonas sumanė pastatyti mažą koplyčiukę su užrakčiu, kad apsaugojus aukotus pinigus nuo vagių. Ta koplytėlė stovėjo per labai daug metų. Kada rusai užėmė visą Lietuvą, tai koplytėlė buvo visiškai supuvus ir beveik pradėjo griūti. Tada Metelių klebonas kreipėsi pas rusų valdžią, kad ji duotų jam leidimą pastatyti naują koplyčią. Bet rusų valdžia griežtai atsisakė leidimą duoti. Tuomet kunigas pasikvietė keleto kaimų vyrus ir jie visi slapta Seirijų trake suprovė lentas ir visą reikalingą statybai medžiagą prirengė. O kada rusų žandarai prasišalino, tai jie per dieną ir naktį pastatė koplyčiukę. Pamatę rusų žandarai, dantimis griežė iš piktumo, bet koplyčiukę nedrįso nugriauti.

Tai tokią Kryžių istoriją mano sąkeleivis senukas pasakojo.

Parašė
P. BAJORAS

Visko pilna. Dabar jis gyvena kaip kokis turtuolis.

Pasigėrėjęs sodu, žuvytėmis ir darželiu, Stasys įėjo į vidų. O tenai kvepėjo kepagas steikas su svogunais. Ona tik rodinėjo, o virėja sulig jos nurodymų visokius skanskonus gamino, virė, kepė. Nieko nesakęs moterims, jis užlipo į miegamuosius kambarius, kurių gražumu jis juodažniau pasigėrėti norėjo. O tie kambariai išties gražūs ir naujoviškiausi. Su gražiomis, erdviomis lovomis, kedėmis-kelelėmis, veidrodžiais. Rubų pasidėjimui dideli elektros šviesa apšviesti kambarėliai. Perėjęs miegamuosius kambarius, Stasys užsuko į maudynes, kurių buvo net dvi — viena jam su Ona, o kita tarnaitėms. Ir čia viskas kaip stiklė žėrėjo. O tai į Stasį darė tokį įspūdį, kad jis net petimis patraukė. Juk ne taip senai jie netik namų neturėjo, bet ir jų gyvenamuose namuose jokios maudynės nebuvo. O dabar — net dvi maudynės! Tai apžiūrėjęs, jis šypsojosi kaip saulė. Jam taip gera, taip smagu buvo, kad išrodė, jog jis negyvena, bet sapnuoja.

Pasidžiaugęs miegamaisiais kambariais ir maudynėmis, Stasys nulipo į gyvenamąjį kambarį. Čia irgi puiku. Ant sienų gražūs piešiniai. Grindys kilimais išklotos. Vienaime pasieny didelė, minkšta sofa, kitame keletas kedžių. O viename kampe radio didelis priimtuvas, ir kitame — didelis laikrodis, kuris greitai sukosi, o Stasys vis norėjo, kad kolėčiausiai eitų.

Pasidairęs čia, Stasys pasišaukė Oną į gyvenamąjį kambarį.

„Klausyk, motin — man vis galvą suka tie du šimtai tukstančių dolerių. Aš neišgalvoju, kur mes tiek daug pinigų padėsim. Juk mudu jau apie penkdešimtiniai žmonės. Ilgiausia, tai mudu dar po kokią dvidešimt metų gyvensime. Na, o tų pinigų ir gražiai gyvendami, mes niekad neišleisime. Todel aš galvoju, kad su tais pinigais ką nors padarius“.

Kalbėjo Stasys savo žmonai.

„Nori pasakyti, kad gal galėtume dalį tų pinigų atiduoti tiems, kurie jų neturi?“

Paklausė Ona.

„Taip. Man minty vis sukasi štai kas: pasidėkime šimtą tukstančių į banką ir iš jų galėsime puikiai per visą savo gyvenimą gyventi. Kitus gi atiduokime biedniams žmonėms, kurie mums už tai bus dėkingi. Ka sakai į tai, brangioji?“

„Aš visuomet buvau linkusi neturtingus pagelbėti, bet pirmiau neturėjome net patys sau, tai ir negalėjome. Dabar gi galime ir aš tavo nuomonei pritarti“.

Stasys pasiėmė popieros šmotą ir pradėjo skaičiuoti, kam ir kiek paskirti.

„Pirmoje vietoje tavo ir mano senukai tėvai. Jiems daug nereikia. Užteks po penkis tukstančius košnam. Pasakui mano ir tavo biednai gyvenanti broliai ir seserys, kurių turime po du ir dvi. Košnam mūsų broliui ir seserei po dešimtis tukstančių. Aš turiu du giminaičius, kurie taipgi neturtingi ir labai nori išeiti mokslus. Jiems skirkime po penkis tukstančius. Tai bus mokslui išeiti ir pradžiai gyvenimo. Tai tiek ir užteks įsidalinti. Daugiau giminų mės neturi-

me. O kadangi gyvenamas namas, automobilis ir sodas su darželiu bei fontanu kainuoja dvidešimtis penki tukstančiai, tai dar lieka penki tukstančiai. Šių pinigų dalį galėsime išleisti svieto pamatyti, po platųjį pasaulį pavažinėti. Bet visų neišleisime ir dar kiek nors liks. Ką su tais pinigais darysime?“

Paklausė Stasys.

„Reikėtų kiek paskirti mūsų buvusių kaimynų Noreikų šeimynai“.

Sugalvojo Ona.

„O, ne! Jiems tai nė cento neduočiau. Neduočiau todėl, kad man senis Noreika pavydėjo, kada laimėjome šiuos du šimtus tukstančių. Ne, jiems nė cento!“

„Bet jie tokie biedni. Jie neturi iš ko pragyventi. Bukime jiems geri — paskirkime bent keletą šimtų“.

„Sakyk ką tik nori, motin — Noreikams nieko neduosiu“.

„Aš noriu Noreikams bent kiek duoti!“

„O aš sakau — jiems nė cento, nes aš pavyduolių nekenčiu!“

Stasys su Ona pradėjo smarkiai ginčytis. Ginčinosi ir rėkė. Taip rėkė, kaip budavo rėkia, kada neturėjo darbo ir ką valgyti. Jiems besiginčinant, žmonės pradėjo pro jų gražaus namo langus ir duris žiūrėti. O kartą Stasys kaj suriko, tai net visi lengai sudrebėjo. Pasakui rodės lyg visas namas pradėjo judėti. Lyg žemė drebėjo. Stasys rodos parpuolė ant grindų, o kaž kas jį ėmė kratyti.

„Stasy, kelkis — jau laikas į darbą eiti!“

Girdėjo jis šaukiant.

„I kokį darbą?“

„Nugi į tą, kurį tik dvi dienos atgal gavai“.

„Eik, jei nori. Aš dabar jokio darbo nedirbu. Aš esu turtingas! Turtingas, suprantai?“

„Kas tau darosi, Stasy?! Kelkis!“

Stasys praplėšė akis, apsidairė. Šale jo stovėjo Ona ir šypsojosi.

„Ką tu čia dabar kalbi apie nedirbimą ir turtingumą? Juk užvakar gavai darbą, o šiandien jau nebegalima tave prikelti. Pasiskubink, nes dar gali pavėluoti ir to, kadir paprasto, darbelio neketi“.

Kalbėjo Ona.

Stasys pasikrapštė akis. Dar kartą pasižiūrėjo į Oną. Vėl apsidairė. Tas pats surukęs butas. Tie patys rakandai. Ta pati nors švariai, bet neturtingai apsirėngusi jo Ona.

„Tai kad tu kur! Tai tik sapnas!“

„O kagi tu sapnavai?“

„Motin, gražus tai buvo sapnas. Sapnavau, kad mudu gražiai ir turtingai gyvenome. Gyvenome taip, kaip aš visuomet namu kada nors gyventi. Taip sakant — žmoniškai. Rodos mes buvome laimėję du šimtus tukstančių dolerių ir įsitaisėme gražų gyvenimą. Bet pasirodo, kad aš tik sapnavau...“

Ona nusikvatojo.

„Mielasai — tu dažnai kalbi apie lioterijos laimėjimą, tai ir susapnavai“.

Stasys susiraukė. Jam buvo pikta. Kodėl gi tiktai sapnas, o ne tikrenybė? Juk jis per visą savo gyvenimą sunkiai dirba ir nieko neturi. Butų jau laikas pasislėti ir žmoniškai pagyventi.

Atsikėlęs Stasys, išpasakojo Onai apie tuos gražius pamus, sodą, darželį, vyšnias, fontaną, aukšines žuvytes ir viską-viską, ką jis tiktai tame savo laimingame sapne matė. Paskui jis apsirėngė, užvalgė ir išėjo į darbą. Eidamas užsukė pypkę ir nusišypsojo.

„Na, gera kai kada kadir sapne žmoniškai pagyventi!“

Pagalvojo ir paleido didelį pypkęs dumų volą į orą.

M u z a

Visose gatvėse tave surasiu, visose mintyse tave suprasiu, o, mano muza mylima, —

nes su tavim širdyje žengsiu: savęs aš niekur neaplenksiu, svajojama ir laukiama!

Ilja Dungaite.

Tėvynės vardas

Kur skaisti saulutė iš ankstyvo ryto Pro mišką, per pievą aukštyn išsiriti: Kur rasos lašeliai kaip perla sužvilga Ir trokstančių žemę iš ryto suvilgo; Kur paukščiai visokiais balseliais pragysta,

Ir gėlės gražiausiais žiedeliais pražysta; Kur kvepia ir miela ir puiku kaip rojus... Kur vakar ir šiandien ir rytą — rytojais Taip mielas, taip saldus ir nenusbosta, Kur visko to gausi, ko tik širdis trokšta... Kur gimsi, ir augs, gyvensi, ir sensi, Ir ilgai, ilgiausiai, laimingai gyvensi... Ir visko turėsi, ko tiktai norėsi... Skausmų nekenčėsi ir mirt nenorėsi. Nemirsi... Kaip žvakė sudegus užgesi. Ir didžią ramybę gimtoj žemėj rasi... Kiek tik dangaus siekia plačiausia mėlynė —

Tai čia mano kraštas — čia mano tėvynė. Čia žmonės malonūs — lietuviškai kalba. Čia traukia priglauti pavargusių galvą. Čia viskas taip artima, gražu ir sava — Tos mano tėvynės vardas — Lietuva. Liepkukas.

Duonos mūsų visų dienu

Nuo Kansos iki rusų Ukrainos, Kiek tai dirvos auksinių grūdų! Grūdai pribrendę ant dirvos plačios, O minios alkanųjų truksta dirsių juodų.

Užtenka maisto pasotint visus: Ir kaimų bakužėse ir miestų namuose Ir ten kur krankliai krankia Ir ten kur vilkai staugia.

Visur milijonai gali but sotūs, Valgyti duoną sutvėrėjo duotą. Tą duoną mūsų visų dienu, Svarbiausią maistą kunui žmonių.

Nors krautuvės pilnos drabužių, Turčių aruodai pilni grūdų, Minios apdriskusių alkanų vergų, Prašo duonos mūsų visų dienu. J. A. Kazlauskas.

U o s t e

Vandenyno
Laivynas
Pavėjui
Suėjo
Į uostą
Pasiguosti.

Laivynas
Žino
Okeano
Meną —

Ir blaivas
Laivas
Girtas
Virtos
Pakliuvęs
Į audros virtuvę.

Juozas Tysliava.

Jaunimas ir „senis“

Gyveno kitą kartą senis...

O jei ir būtų negyvenęs — vistiek tiesa pasauliui liko, kad mokomo kokio dalyko nesiima noriai jaunimas, — jį moko savas patyrimas!... Kiek nekartotų tiesą „senis“ — jis bus tik „kelmas“ „atgyvenęs“: jaunimas tą tik išpažins, kuo „sprandą sau išsinarins“!... Ilja Dungaite.

Knygyno trobės

Gyvenime tik jis bėkio...

O, ne — tik jį tikrai radau! Kiek kartų sielvartas ištiko, tiek vis paguodą čia jutau!

Palieka gatvėse menkysta — dirbtinis grožis ir melai — čia džiaugsmas rimtimai pražysta, tik čia gyvenimą žinai!

Arėjas Vitkauskas.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

SLA Kontrolės Komisijos raportas apie Vienybės namo taisymą

Susivienijimo nariai apie savo organizaciją privalo ir turi teisę viską žinoti ir kas gera ir kas bloga. Tėvynės redaktorius per organo skiltis nuolat kalba apie Susivienijimo gerumus ir apie gerus Pildomosios Tarybos atliktus darbus. Bet jis negali slėpti nuo narių nei to, kas buvo ar yra bloga. Jis

negali nepatalpinti Tėvynėje visų narių žinių sekamo S. L. A. Kontrolės Komisijos raporto iš jos tyrinėjimo apie Vienybės namo taisymą. Šis oficialis dokumentas telpa Tėvynėje pavėlin-tai, nes iki šiol mes buvome perdaug užimti Pažangos Vajum. — Red.

Einant šiam Tėvynės numeriui į spaudą, Tėvynės redaktorius gavo iš SLA sekretoriaus M. J. Viniko griežtą reikalavimą, kad Kontrolės Komisijos raportas nebutų talpinamas, taipgi telefonu iš Philadelphia gavo SLA Kontrolės Komisijos pirmininko Jono Griniaus pareiškimą, kad redaktorius neturi teisės Kontrolės Komisijos raporto su jo parašu talpinti.

Redaktorius todėl yra priverstas paskutinėje minutėje išimti SLA Kontrolės Komisijos raportą iš šio Tėvynės numerio. Gal but su Pildomosios Tarybos pritarimu SLA nariai galės tą raportą matyti Tėvynėje kada nors vėliau.

Tuščia vieta pasilieka čia, kaip cenzūros pėdsakas, tik todėl, kad redaktorius nenori su-laikyti Tėvynės išėjimo, o ant greitųjų negali kuo kitu tos vietos užpildyti.

SLA sekretoriaus pareiškimas

Liepos 18 d., 1939.

SLA Kontrolės Komisijos raportas apie Vienybės namo taisymą nėra talpinamas šiam Tėvynės numeriui todėl, kad šio reikalo tyrinėjimas nėra dar baigtas ir todėl, kad SLA Kontrolės Komisija įteikdama savo raportą nustatė aiškią sąlygą, kad raportas yra įteikiamas tik Pildomajai Tarybai, o ne spaudai. SLA Pildomosios Tarybos specialiai išrinkta komisija tą raportą dabar tyrinėja ir savo darbą pasekmes suteiks sekamam Pildomosios Tarybos suvažiavimui.

Tyrinėjimą užbaigus raportai bus paskelbti. Paskelbimas dabar šio nebaigto raporto, prasielktų su SLA Kontrolės ir SLA Pildomosios Tarybos pareiškimais. Kai kurie SLA Pildomosios Tarybos nariai, kurie buvo telegramais užklausti, pareiškė tokią pat nuomonę. Todėl netalpinimas šio raporto nėra jokia cenzura, o tik prisilaikymas tos tvarkos kurią yra nustatę SLA Kontrolės Komisija ir SLA Pildomoji Taryba.

M. J. Vinikas,
SLA Sekretorius.

Iždo globėjo 100 procentų SLA šeimyna

IŽDO GLOBĖJAS STASYS MOCKUS SU SAVO ŠEIMA

SLA iždo globėjas Stasys Mockus yra su visa širdžia atsidavęs Susivienijimo reikalams ir Susivienijimo brolybės idėjai. O todėl ir kiekvienas jo gražios šeimos narys yra ir SLA nariu. Pažangos Vajum laikui brolis Mockus buvo vienas darbščiausių SLA Pildomosios Tarybos narių, o su juo kartu veikė ir jo vyresnioji dukrelė Helena. Paveiksle matome Stasį Mockų, jo žmoną Antaniną Mockienę, dukrelę Heleną (kairėje), sūnų Edmundą ir jaunąją dukrelę Aldoną.

Ar užmirštas skautų organizavimo reikalas?

Kur tas mūsų skautybės darbas prie kurio taip entuziastiškai užsimojo SLA jau ne viename suvažiavime?

Laukiau, kad pradžia darytų apie mūsų veikėjai, kurie pasiūlė skautus organizuoti.

Nesulaukus patį pasiūliau gerbiamajam prezidentui F. J. Bagočiui pradėti tvarkyti darbą.

Jis žodžiu karštai parėmė mano pasiūlymą ir žadėjo suteikti organizavimo autoritetą. Bet jau vieni metai praslinko, iš to taip pat nėra rezultato.

Dabar kreipiuosi į visą S. L. A. kaip į Centrą, apskričius, kuopas taip ir į narius su tikslu, kad visi susidomėtų tuo taip svarbiu pereinamo Seimo nutarimu ir jo vykdymu ir pasiūlytų Pildomajai Tarybai pavesiti skautybės taisyklėmis išdirbti, prityrusią skautybės darbo komisiją, kuri ateinančiam SLA Seimui raportuotų, paduodant projektą taisyklingo darbo, ir tt.

Tokį projektą paruošus, komisija, narių apsprendimui, atspausdintų Tėvynėje. Komisija ėmus į atydą visus kuopų papildymus pavestų projektą Seimui priimti ir tuoj po Seimo imtis organizuoti skautų būrius.

Dr. J. T. Baltrušaitienė.

REDAKCIJOS PRIERAŠAS

Pereitas SLA seimas priėmė Apšvietos Komisijos pasiūlytą rezoliuciją, kurioje buvo pareikšta, kad 40-tas seimas mato reikala steigti prie SLA kuopų Susivienijimo skautų būrius, kuriuose dalyvautų mūsų vaikai nuo 10 iki 17 metų amžiaus, ir steigti SLA jaunimo klubus, kuriuose dalyvautų jaunimas virš 17 metų amžiaus. Seimas nenu-tarė skautų būrių steigti tuoj, bet pavedė SLA prezidentui ir Apšvietos Komisijai išdirbti Susivienijimo skautų organizavimo taisykles ir rasti budus skautų instrukto-riams išlavinti.

Iš to yra aišku, kad reika-las yra pavestas prezidentui ir Apšvietos Komisijai, į ku-

rią pereitas seimas išrinko D-rą Pijų Grigaitį, M. Vaidy-lą ir J. Miliauską. Ką Apšvie-tos Komisija tame reikale iki šiol veikė ar dabar veikia, mes nežinome, bet galima neabe-joti, kad ji tuo reikalu rūpin-sis ir sekančiam seimui turės prirengtą kokį nors projektą. Komisijos nariai gal neturi daug patyrimo skautų organi-zavimo darbe, bet sau į pa-gelbą komisija gali pasikvies-ti patyrusius skautų organiza-torius, kaip d-rė J. T. Baltrušaitienė ir kitus.

Čia bus ne pro šalį pridurti, kad skautų organizavimo su-manytojai neturėjo omenėje reguliarių Amerikos skautų, kurie priklauso nuo centralės skautų organizacijos. Skautų organizavimo sumanytojai tu-rėjo omenėje tik Susivienijimo skautus, specialę vien lietuvių vaikų organizaciją, nors ir panašią skautams, bet kito-nišką. Taip manyta buvo vie-na del to, kad Amerikos skau-tų vadovybė nepritaria tauti-nių skautų grupių organizavi-mui, kita, del to, kad oficiale skautų organizacija turi ne vi-sai tinkamą mums obalsių, ir trečia, del to, kad Amerikoj galima imti pavyzdį dar iš kitos jaunimo organizacijos žinomos kaip 4 H. Susivieni-mo skautai neturėtų prasmės, jeigu jų mes neaugintu-me lietuviškoj dvasioj, lauk-damį iš jų garbės ir naudos lietuvių tautai ir Susivieniji-mui. Amerikos centralės orga-nizacijos skautai turi daugybę savo skautiškų he-rojų, kurių gerbimas rei-ka lauja kolektyvą. Viskas tas sako, kad mūsų skautų orga-nizacija, kuomet ją turėsime, turi but savastovė mūsų orga-nizacija, Susivienijimo skautų organizacija, kuri neprivalės imti nurodymų ir diktavimų kur kitur. Tokioj orga-nizacijoj mūsų vaikai galės but panašiai mokinami ir auk-lėjami kaip kiti skautai, bet greta amerikoniškų apeigų ga-lės turėti ir lietuviškų apeigų. Tik savystovė skautų orga-nizacijoj mes galėsime savo vaikams lietuviškai mokinti ir

duoti jiems atžymėjimo laips-nius už mokėjimą lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, lie-tuviškas dainas dainuoti, ir už kitokią veiklą lietuvių kultu-ros dirvoj.

Del Susivienijimo iškeltos su-manyto Susivienijimo skau-tus organizuoti vienur kitur jau tapo suorganizuotos lietu-vių vaikų skautų grupės. Bet tai nėra Susivienijimo skau-tai, tai nėra lietuviški skautai, nes juose negali būti nei tru-pučio lietuviškos dvasios, o jeigu kur ji pasireikštų, tai neužlgo būtų nuslopinta. Kol Amerikos bendroji skautų or-ganizacijoj bus palinkimo paneigti tautinius pasireiš-kimus mūsų vaikuose, tol mes negalime rodyti didelio noro steigti lietuvių skautų grupių, atiduodant jas bendrai kitų vadovybei. Mūsų skautų organizavimo ir auklėjimo

darbas turi būti mūsų vado-vybėje. Todėl mums reikia ir visus planus savystoviai iš-dirbti, savystoviai įvesti gyve-niman ir savystoviai palaikyti mūsų savystovę skautų orga-nizaciją. Vietoj "skautų" mes galėtume vartoti ir kitiokią vardą, bet "skautas" taip yra išgarsėjęs, kad ir savo skau-tų mums neapsimokėtų kitaip vadinti. Lietuvių kalboj nie-kas nesurado tinkamo tam žo-džio. Ir Lietuvos skautai va-dinasi tik skautais.

Kadangi sumanymas buvę organizuoti specialiai Susi-vienijimo skautus, o ne skautus atiduotus bendrai Amerikos patriotiškai vadovybei, tai S. L. A. Apšvietos Komisijos už-davinys išdirbti mūsų skautų organizavimo projektą yra daug sunkesnis. Pavyzdžiui čia jie gali turėti tikslai lenkų Su-sivienijimo skautus, jų pava-dintus "harcerais", pasek-mingai veikiančius lenkų Su-sivienijimo vadovybėje, visai nepriklausomai nuo kitų skau-tų.

Svečiuose pas torontiečius

Birželio pradžioje gavau pa-kvietimą iš Toronto SLA dar-buotojo brolio A. Frenzeli-o dalyvauti piknike (gegužinėj), kurią bendrai rengė SLA 236 kp. iš Toronto ir SLA 278 kuopa iš Hamilton birželio 18 dieną, šių metų.

Nors man buvo nepatogios sąlygos važiuoti į Toronto tik del vienos dienos delei mano darbo sąlygų, bet atsisakyti priežasties neradau, nes jau kelintu kartu buvau kviečia-ma juos aplankyti.

Šiuo kartu buvau daugiau entuziastė važiuoti todėl, kad SLA kuopų parengimas įvyko tuomet, kai visos Amerikos ir Kanados lietuviai buvo įte-resuoti Pažangos Vajum, o daugiausia distriktų ir kuopų organizatoriai stengėsi susieti ir susipažinti su kitų ko-lonijų veikimu delei sekmin-gesnio darbo ir iš jų pasimo-kyti bei patyrimo įgauti. In-spiruojama tolimesniam dar-bui ir aš turėjau progą da-lyvauti pas torontiečius.

Birželio 17 d., apie 10 va-landą atsisveikinau su savo palydovais Detroito stoty, su-sitvarkiau dokumentus su emi-gracijos atstovais, na ir va-žiuoju. Traukinio tekiniai su-kasi pamažu, pats traukiny sustoja veik prie kiekvieno stulpo. O aš nerimstu, kad tik greičiau nuvažiuoti ir į laiką, nes telegramą pasiunčiau, kad atvažiuoju.

Sekmadienio gražus rytas. Kanados miškai ir pievos puikiai atrodo. O tų puikiausių rožių didžiausi krūmai dabi-

na veik kiekvieną bakužę. Ta-pau sužavėta taip, kad akių nebuvo galima atitraukti nuo lango. Bežiurint, štai ir tasai garsusis Toronto. Sustojom ant Union stoties. Išlipus iš traukinio, apsidairiau: Stotis begalo didelė ir graži, moder-niška. Man teko būti šioje stoty 1913 metais. Tuomet ji buvo mažytė, medinė, bet da-bar kas kita!

Beinant man pro vartus, girdžiu balsą: "Štai drg. Ke-mešienė!" Ir pamačiau drau-gus Butkų, Kavaliuną, o su broliu A. Frenzeliu turėjau garbės susipažinti stoty. Drg. Frenzelis paprašė mane į sa-vo namus, kur jau kiti drau-gai laukė. Už kelių minučių jau radomės Frenzelių namuo-se. Ten draugiškoji ponja Frenzeliene ir jų dukrelė Gai-lutė mane paėmė savo "ne-laisvėn", sakydamos, kad aš randuosį Kanadoje, o ne Suv. Valstijose ir turiu pasiduoti jų globai. Sako: "Tarpe mųs neprapulsi".

Štai ir linksmutė Kavaliu-nienė, Pranas Medelinskas ir kiti. Biskutį pasikalbėjus, ska-niai pasivalgius, jau buvo lai-kas važiuoti į pikniką.

Susėdę į didžiulį P. Mede-linsko automobilį, traukėm pikniko link. O vėjas pučia, atrodo bus lietaus. Bet kana-diečiai to nebijo. Sako: "Ten didelių medžių šakos nuo lie-taus mus apsauga".

Važiuojam per miestą. At-rodo gerai ir švaru. Pašaly yra ežeras. Vaizdai labai

gražūs. Pagaliau jau ir taz didžiulis miškas ir puiki lan-ka. Frenzelis sako: "Tai čia mūsų piknikas turės įvykti".

Jau buvo automobilių pri-važiavę. O už pusės valandos jau buvo arti šimto automo-bilių.

Prasidėjo lioterijos, žaislai, šokiai ant grynios pievos. Skambančios dainos. Aš pasi-jutau kur tai toli nuo Ameri-kos. Rodėsi esu Lietuvos kai-me, nes ryškiai buvo vaizduo-jama tikra Lietuvos gegužinė. Čia žmonės apyjauniai, pilni gerų norų, energijos, atvažia-vę iš Lietuvos daugiausia po karo. Šitiems žmonėms lietu-viški papročiai dar nesvetimi. Ai tiesiog stebėjaisi ta gra-zia inteligentiška publika, ku-rios buvo apščiui. Daugiausia mane stebino, tai maži vai-kučiai, kurių buvo gana daug. Jų gražia lietuviška kalba ne-galima atsigėrėti. O gana daug jau ir paaugusio jauni-mo. Paklausiau Frenzelių Gai-lutės, kaip ji taip gražiai iš-moko lietuviškai kalbėti? At-sakė: "Juk aš lietuvaite ir mane tėveliai auklėjo lietuviš-kai, tai yra gražus dalykas mokėti gerai savo tėvų kal-bą". Ir ji manęs klausia: "Ar Steituose jaunimas nemoka gerai kalbėti lietuviškai?" Toliau sako: "Man rodos, kad labai gražu kalbėti gerai lie-tuviškai".

Piknike susitikau jau žino-mų žmonių, gi su naujai susi-tiktais padarėm pažintis. Štai keletas, kur į pavardes pame-nu, SLA darbuotojai ir vi-suomenės veikėjai: Indruliene su savo šeimyna, Butkai, Ka-valiunai, Jokubynas su duk-rele. Šių žmonių vardai daž-nai skamba mūsų spaudoje. Dar daugiau: J. Mankus, V. Dagilis, J. Stankus, J. Bie-lauskas, Alkinikas, taipgi au-ginas tabaką biznieriūs Gra-bavičius ir daugelis kitų.

Šiame piknike nesimatė va-tojant degtinės. Todėl kana-diečiai ir turi tą gražų pavyz-dį, kurį mažai kas gali pasek-ti, ir girtų piknike nebuvo. Jie prisivežė kiekvieną šeim-y-na užkandžių ir minkštų gė-rimų bei alaus.

Nejučiomis prabėgo pusdie-nis. Jau vėloka. Turėjom gry-ti į miestą. O SLA 236 ir 278 kuopų piknikas man paliko kažkokį tai lietuviškos ir ge-resnių įspūdžių vaizdą. Ir sun-ku bus tai užmiršti.

Ir vėl mes Frenzelių namuo-se. Brolis Frenzelis, SLA 236 kuopos organizatorius, pilnas energijos, gerų norų dirbtį SLA darbą. Turi daug patyri-mo organizaciniam darbe. Be-sikalbėdami, pasidalinom Pa-žangos Vajaus patyrimai ir apie kluitus, kurios truputį trukdė našesniam darbiui. Ta-čiau tai nenustelbė mūsų ener-gijos, o tik įgijom daugiau patyrimo del ateities. Pasisa-kėm už SLA del didesnio dar-bo sekančiame Pažangos Va-juje. Rodosi taip daug turė-jom ką kalbėti, bet tos valan-dos suoliais bėgo ir pasiganė-oimom tuo laiku kiek jo bu-vo.

Ir vėl "nelaimė": draugė Frenzeliene apkrovė stalą vi-sokiais skanumynais, o atsi-prašyti negalima. Susirinko gana didelis burelis Frenzelių artimų draugų. Vėl valgom, juokaujame. Baigiant valgyti, dar padidina mūsų burelį sa-vo gražia išvaizda ir švelnia kalba drg. Jurkonis. Po to Frenzeliui ir Kavaliunai paly-dėjo mane iki stoties.

Aš buvau pirmu kartu to-rontiečių viešnia, bet nepasku-tiniu. Pasizadėjau ir vėl ap-lankyti prie pirmos progos, bet tik jau ilgesniam laikui. Tikiu, kad dar šią vasarą pa-simatysim. O šiuo kartu pri-imkite visi, ypatingai draugai Frenzeliai, mano širdingą ačiū.

M. J. Kemešienė.

VASAROS LINKSSMYBĖ LIETUVOJ

Lietuva skęstanti pavasario žieduose. Gražusis pavasaris šiemet baigiasi, palikdamas gerų viltių nužadėjusiems sodams. Gausiai užmezgę žiedai leidžia tikėtis gausingo vaisių derliaus.

PAŽYMĖJIMAI IS REDAKCIJOS KREPŠIO

SLA ketvirto apskrčio išvažiavimas pavyko gerai

Liepos 2 d. SLA ketvirto apskrčio išvažiavimas, įvykęs Lietuvių Sąjūdžio parke, East Hartford, Conn., visais atžvilgiais pavyko gerai. Diena pasitaikė labai graži, tai ir žmonių suvažiavo tūkstantinė minia iš visų Conn. valstijos miestų ir miestelių. O suvažiavę visi laiką praleido linksmai, besilinksminami prie geros muzikos, taipgi susiję su savo pažystamais, kurių gal kiti nebuvo matę per daug laiko, ir šiame piknike susiję, pasilinksmino, pasikalbėjo savais gyvenimo reikalais. Kadangi programą vedėjas, B. Vedeikis, buvo užimtas pikniko reikalais, tai programą kiek susivėlinio ir prasiūdo apie šeštą valandą po pietų. Atidaręs programą, p. Vedeikis pratarė kelis žodžius ir susirinkusius ir paprašė SLA 4 apskr. pirm. J. Marčilionį, kad jis užimtų jo vietą vedimo programoje. J. Marčilionis, užėmęs vietą, pratarė keletą žodžių ir atsilankiusius, apibūdindamas SLA 4 apskr. darbuotę praėytį ir kokią darbą mūsų apskritis dabar dirba, taipgi primindamas, kiek reikėjo vargti kai kuriais atžvilgiais besidarbuojant SLA organizacijos labui ir visų narių naudai. Po savo kalbos jis pratarė dabartinius lietuvių kalbos mokyklų mokytojus, kurie mokytojaus SLA 4 apskrčio įkurtose mokyklose. Tai p. Degutis, iš New Britain, Conn., kuris mokytojaus Meridano ir Bristol mokyklose, J. Poškus, Jr., mokytojaus New Britain, Conn. ir p. O. Liesajutė, iš Seymour, Conn., kuri mokytojaus New Haven, Conn. mokykloje. Jie visi pareiškė, kad yra labai smagu dirbti šioje darbe, nes jaunimas stengiasi mokyti lietuvių kalbos.

Vėliau buvo perstatytas V. M. Čekanauskas, lietuvių kalbos mokyklų komiteto sekretorius pakalbėti. Jis apibūdė lietuvių kalbos mokyklų reikalo svarbumą ir kvietė visus lietuvius, kad jie stengtųsi kartu palaikyti jau įkurtas mokyklas toliau ir kur bus galima steigti naujas.

Vėliau buvo išpildytas muzikos arba dainų programos. Atvažiavę lietuvių kalbos mokyklos mokiniai iš New Haven, Conn., po vadovystės p. O. Liesajutės, padainavo kelias gražias daineles ir pašoko lietuvišką šokių. Šis mokinėjų choras, nors susideda iš jaunų berniukų ir mergaičių ir dar neseniai susitvėręs, bet savo užduotį atliko gana gerai ir visiems susirinkusiems labai patiko. Tas visas kreditas tenka visiems jauniesiems choristams ir jų mokytojui p. Liesajutei, kuri gerai juos išmokino.

Po dainų ir šokių, įvyko sporto programos — merginų ir moterų lenktynės, taipgi vyrų su merginoms pykių rukumų kontestas. (Nežinau, kas laimėjo dovanas, nes negalėjau matyti šios programos dalies.)

Po to buvo traukimas žanagos tikietai laimėjimai. Šie numeriai yra išlaimę dovanas: pirma dovana \$5.00 No. 1166, antra — \$3.00 No. 916 ir trečia — \$2.00 No. 1403. Jeigu dar kurie esate neatsiėmę savo dovanų ir turi tikietai su paminėtais numeriais, malonėsite pranešti šiuo adresu: A. Sabeika, 22 Wolcott St., Hartford, Conn., o komisija galės atmokėti dovanas.

Šiam piknikui buvo išrinkta rengimo komisija: P. Labanauškas, B. Vedeikis, E. Plikauskas, A. Kaunietis, J. Dičkus ir A. Sabeika, o valdybos buvo paskirti kurti dirbti ir viską prižiūrėti org. A. Bieliauskas ir vice pirm. J. Medonius. Darbininkai, kurie sun-

savo tėvus, Stepanavičius, kurie gyvena Lietuvoje, o Amerikoje paliko savo vyrą Volterį, mažametį sūnų Pilypą, du dėdes ir tetą, kurie gyvena Amsterdam, N. Y. ir su kuriais ji pirmiau gyveno, ir keletą kitų artimesnių ar tolimesnių giminų.

Lai jai buna lengva šios šalies šalioji žemėlė.

M. L. Busila,
SLA 235 kp. sekr.

SLA 4 apskrčio Conn. valstijos 2 išvažiavimo reikale

SLA 4-to apskrčio valdyba, pildydama apskrčio nutarimą turėti du išvažiavimus šią vasarą, paskyrė komisiją pirm. J. Marčilionį ir išdo globėją J. Zemančauską rengti antrą išvažiavimą.

Ši komisija birželio 29 d. Ansonijoje turėjo posėdį kartu su SLA 66 kuopos paskirta komisija: J. Radzevičius ir S. Bujanauskas. Nutarta sudaryti įdomų įvairių programą, kurio turinys bus vėliau paskelbtas. Taip pat pasidalinė darbas, o antras išvažiavimas įvyks rugsėjo 3 d., Schuetzen parke, Ansonia, Conn.

Pirmas išvažiavimas įvyks liepos 2 d., Hartford, Conn., iš visų atžvilgių puikiai pavyko. Tai reikia pasakyti širdingai ačiū apskrčio paskirtai komisijai ir SLA 124 kuopos darbuotojams iš Hartford, Conn. Taip pat ačiū kuopoms, kurios dėjo pastangas, kad daug svečių atvežti į išvažiavimą, taipgi ačiū ir visiems svečiams.

Dabar atėjo valanda ruoštis prie antro išvažiavimo. Šio apskrčio ribose randasi 18 kuopų ir jei visos SLA kuopos pasidarys kiek galima, tai ir vėl turėsime gražų ir įspūdingą išvažiavimą. Žinoma, dešinė ranka neruožia kairė, kad mažiau dirba, bet abiem dirbant daugiau nuveikiama. Tai broliai ir sesės, dirbkime visi ir rudenį suvažiavę galėsime pasidžiaugti savo darbo vaisiais ir daugiau naudingų darbų galėsime užsibrėžti ir nuveikti.

Taipgi yra prašomos kuopos paravinėti tikietai liet. kalbos mokyklų naudos, kuriuos gavot iš mokyklų komisijos. Ten paskirtų laimėjimų traukimas bus šitaime išvažiavime.

J. Marčilionis.

Easton, Pa.

SLA 342 kuopos rezoliucija

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje reguliaris mėnesinis susirinkimas įvyko liepos 2 d., 1939 m., L. U. Klubu kambaryuose, 631 Walnut St. Po rimto ir visapusiško apkalbėjimo nutarta pareikšti sekanai:

Kadangi Vienybėje bal. 27 d., 1939 m., tilpės slapyvardžiu "Pittsburgho Zemačio" pasirašytas straipsnis, kuris paskelbė melagingus dalykus apie SLB prezidentą F. J. Bagočių tikslu diskredituoti jį Pennsylvania's Apdraudus Departmento akyse,

Todel SLA 342 kuopa reikalauja, kad Pildomoji Taryba be atidėliojimų tuojau imtųsi visų galimų priemonių ir patrauktų atsakomybės visus tuos nešvarius skundikus ir provokatorius, kurie susipietę po Vienybės pastogę ir kenkia SLA geram vardui. Pirmininkas Petras Kaulius, Fin. rašt. Kasty Strankas, Jr., Prot. rašt. Pranas Raškis.

AR ATLIKOTE
SAVO
SLA
PAREIGĄ?

DIDŽIAUSIA mūsų susivienijimo kuopa dabar yra SLA 352 kuopa iš Detroit, Mich. O šią pirmenybę ji pasiekė per pastarąjį Pažangos Vajų, laike kurio prirašė virš 100 narių. Ir ši pirmenybė SLA 352 kuopai teko ne dėlto, kad tik "teko", bet dėl to, kad jos darbuotojai tos pirmenybės siekė. O jei ką siekė, tai gali ir pasiekti.

"Aš pasijutau kur tai toli nuo Amerikos. Rodėsi esu Lietuvos kaime, nes ryškiai buvo vaizduojama tikra Lietuvos gegužinė. Čia žmonės apjaujami, pilni gerų norų, energijos, atvažiavę daugiausia po karą... Daugiausia mane stebino, tai maži vaikučiai. Jų gražia lietuviška kalba negalima atsižvelgti. O gana daug jau ir paaugusio jaunimo". Tai tokius ir dar kitokius įspūdžius įsigijo sesuo Marija J. Kemešienė dalyvaudama Kanados lietuvių gegužinėje, kurią surengė Toronto ir Hamiltono SLA kuopos.

SLA KETVIRTAS apskritis rengia jau antrą išvažiavimą šią vasarą. Bet yra apskrčių, kurie nesurengė dar nė po vieną išvažiavimą.

Ką gali atsiekti kadir paprastas angliakasydėl savo vaikų, mums ryškiai papasa-

koja brolis F. J. Živatas savo korespondencijoje iš Scranton, Pa. O tai rašoma apie mūsų susivienijimo narį, a. a. Sakalauską, kuris į aukštuosius mokslus išleido tris sūnus ir kitus savo vaikus vidutiniai apmokė. Scrantone yra ir dvi kitos šeimos, kurių vaikai aukštus mokslus išėjo. Viena jų šeimynų Veizevičių irgi prie mūsų susivienijimo priklauso. Paprasti žmonės rodo pavyzdžius tiems, kurie savo vaikų iškima ir ateitį užmiršta.

KLAIPĖDOS tremtinams SLA kuopos dar vis aukoa. Pastaruoju laiku SLA 30 kuopa tam tikslui paaugėjo \$25.00, 198 kp. — \$5.00 ir 311 kp. — \$5.00. O SLA antros apskrities rengia išvažiavimą liepos 30 dieną ir to išvažiavimo dalį pelno taipgi Klaipėdos tremtinams paskirs.

ISRODO, kad rugsėjo 10 dieną New Yorko Pasaulinėje Parodoje bus daug lietuvių, nes kaip didesnių, taip ir mažesnių Amerikos lietuvių kolonijų lietuvių visais būdais ir visomis susisiekimo priemonėmis rengiasi važiuoti. Jų tarpe ir nemažas SLA kuopų skaičius prie to važiuavimų prisideda. O kiek mums žinoma, rugsėjo 10 dieną lietuvių duos puikų programą: dainuos 3,000 mišrus choras, šoks ke- li šimtai šokių, kalbės žy-

mų žmonės. Taipgi dainuos iš Lietuvos atvykęs Vytauto Universiteto 45 asmenų choras. Šis lietuvių programos bus istorinis, nes tokio programo dar niekad ir niekur lietuvių nėra turėję.

MES senstame ir mes tikimės, kad mūsų vietas netik susivienijime, bet ir visame Amerikos lietuvių visuomeniniame veikime užims čia gimę- augę lietuvių, kuriuos mes pratę "jaunuoliais" vadinti. Veikiančių jaunuolių jau yra. Bet, palyginamai, tai visai mažas skaičius. Jis galėtų būti kur kas didesnis. Bent kiekvienoje mūsų susivienijimo kuopoje nors po vieną jaunuolį valdyboje galėtų būti. Bent kažkieno lietuvių pašalpinėje draugijoje jie pirmose vietose turėtų stovėti. Tačiau, kol kas, taip dar nėra. O nėra gal todėl, kad tie jaunuoliai, nevisai supranta savo pareigas, o gal dar ir dėl to, kad mano, jog "seniai" nenori jiems tų vietų užleisti arba juos į veikimą turi pakviesti, nors tas užleidimas visuomet yra mielai laukiamas. Bet mes esame tos nuomonės, kad gal visai neturkūs čia gimę jaunimas savo pareigas suprast ir prie lietuviško veikimo stotai, kaip stotų jo tėvai, kurie įsteigė organizacijas, jų tarpe ir mūsų susivienijimą ir kurie nelaukė, kad į tą veikimą juos bent kas pakviestų. Nekviesti mes atėjome ir ši-

pa nuo to neatsilieka ir delegatai išrinko J. Treinį ir M. Ragauską. Sekantis SLA 101 kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 3 d., toje pat vietoje ir tuo pat laiku. Visi nariai esate kviečiami ateiti į sekantį susirinkimą, ir užsimokėti savo duokles, kad neliktumet suspenduoti. Taipgi esate prašomi atsivesti kandidatų į mūsų kuopą prisirašyti.

Juozas Treinis,
SLA 101 kp. koresp.

Chicago, Ill.

SLA 226 kuopa sveikina Kl. Jurgelionį proga vienu metu sukaktuvių nuo užimimo Tėvynės redaktoriaus pareigų

Liepos 5 d. įvyko SLA 226 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuris buvo netikėtai skaitlingas nariais. Sakau jis buvo netikėtai skaitlingu dėl to, nes tą dieną ištiko nepakeliamai karštas oras, o dar gi buvom tik ką atšventę "Fourth of July", tai mes, valdybos nariai, manėme, kad jis bus visai mažas. Tačiau mes gavome labai didelį "shock", pamatę tokį apstų mingą. Ypatinai atsilankė daug naujų narių, kurie įstojo šion kuopon Pažangos Vajų su metu. Mums butų labai malonu gauti dar didesnių "shockų" (nusistebejimų) sekamuose susirinkimuose. Malnoma, kad mūsų širdys nė kiek nenusilpnėtu nuo tokių nusistebejimų; priešingai — jos dar sutvirtėtų. Todel, gerbiami nariai ir narės, pasistengkite paruošti ir daugiau tokių suprių.

Atlikus paprastus susirinkimo formalumus ir priėjus prie naujų reikalų, brolis J. Kaulinas paminė, kad dabar su pradžia liepos mėnesio sukančia vieni metai nuo Kl. Jurgelionio užimimo Tėvynės redaktoriaus vietos. Todel, jis sakė, šia proga butų vietoj SLA 226 kuopai pasveikinti ji už jo pavyzdinę redagavimą Tėvynės, ypač už jo vengimą polemiko pobūdžio raštų.

Pabaigus broliui Kaulinui kalbėti, brolis Rulis įnešė, o brolis Semaška parėmė, kad pasveikinimas Kl. Jurgelioniu

butų pasiūstas. Šis įnešimas buvo priimtas vienbalsiai.

J. Naujalis,
SLA 226 kp. užraš. rašt.

Springfield, Ill.

SLA 158 kuopos piknikas pavyko

Liepos 9 dieną SLA 158 kuopa rengė pikniką, kuris visais žvilgsniais pavyko, nes išanksto buvo gerai garsintas netik lietuvių spaudoje, bet ir vietinė amerikonių spauda apie jį gerai rašė, tai todėl ir žmonių daug susirinko.

Pikniko dalyvavo SLA išdo globėja p-lė E. Mikužiutė iš Chicago, kas padarė labai gerą įspūdį tarpe vietinių ir aplinkinės lietuvių. P-lė Mikužiutė pasakė prakalbą, kurioje pagerbė tėvus, kurie augina vaikus ir juos prirašo prie mūsų susivienijimo. O tokie jaunuoliai bus geri lietuvių ir jie pasinaudos tomis naudomis, kurias kiekvienas narys iš mūsų susivienijimo gauna. Ji pareiškė, kad tokius tėvus, kurie prirašo savo vaikus prie mūsų susivienijimo, mes visai mažas. Tačiau mes gavome labai didelį "shock", pamatę tokį apstų mingą. Ypatinai atsilankė daug naujų narių, kurie įstojo šion kuopon Pažangos Vajų su metu. Mums butų labai malonu gauti dar didesnių "shockų" (nusistebejimų) sekamuose susirinkimuose. Malnoma, kad mūsų širdys nė kiek nenusilpnėtu nuo tokių nusistebejimų; priešingai — jos dar sutvirtėtų. Todel, gerbiami nariai ir narės, pasistengkite paruošti ir daugiau tokių suprių.

Atlikus paprastus susirinkimo formalumus ir priėjus prie naujų reikalų, brolis J. Kaulinas paminė, kad dabar su pradžia liepos mėnesio sukančia vieni metai nuo Kl. Jurgelionio užimimo Tėvynės redaktoriaus vietos. Todel, jis sakė, šia proga butų vietoj SLA 226 kuopai pasveikinti ji už jo pavyzdinę redagavimą Tėvynės, ypač už jo vengimą polemiko pobūdžio raštų.

Pabaigus broliui Kaulinui kalbėti, brolis Rulis įnešė, o brolis Semaška parėmė, kad pasveikinimas Kl. Jurgelioniu

butų pasiūstas. Šis įnešimas buvo priimtas vienbalsiai.

J. Raulinaitis,
J. Česnas,
P. Klauja.

Detroit, Mich.

Atšaukė atstovus iš Amer. Liet. Kongreso

SLA 352 kuopos susirinkime, laikytame liepos 2 d., š. m., 9 valandą ryte, Ch. Martin, atidarė susirinkimą, pranešdamas, kad SLA 352 kuopa stovi pirmoje vietoje trijuose atvejuose: 1) Didžiausia kuopa visame susivienijime; 2) Laimėjo pirmą vietą Pažangos Vajuje ir 3) Užrašė didžiausią apdraudą taipgi Pažangos Vajuje. Vadinasi, mes tuom didžiuliamės. Tas tiesa, kad mes susivienijom su 21 kp., bet rodos iš 21 kp. į 352 kuopą persikėlė tik 24 nariai. Mūsų kuopa ir taip buvo skaitlinga nariais ir šiame susirinkime įsirašė naują narę Ona Grabauskas. O Grabauskų šeimos jau 5 nariai prisirašė prie SLA, ir tai rodos didžiausia šeima mūsų kuopoje.

Išdo globėjai išdavė 6 mėnesių raportą. Pasirodė, kad kuopa ir finansiškai gerai stovi.

Jeigu buvo per 6 mėnesius --- \$2,487.75 Išlaikų per 6 mėn. 2,438.20

SLA 352 kuopos išde randasi ---- \$302.59

Išviso galima sakyti, kad kuopos reikalai vedami geroje tvarkoje.

Skaitytą laišką nuo SLA prezidento F. J. Bagočiaus ir pono C. L. Briggs reikale tautinių fraternalių organizacijų konvencijos ir rengiamos parados.

Pasirodė, kad SLA 352 kuopa gali imti dalyvumą konvencijoje, bet parodoje negalima, nes viena permaži laikas, o antra — įvyks darbo dienoje, tai yra rugpjūčio 14 d.

Kuopa nutarė atšaukti atstovus iš Amerikos Lietuvių Kongreso. Taipgi nutarė panaikinti komisiją Detroito namo reikale.

SLA 352 kuopa kartu SLA 200 kuopa stropiai rengiasi prie busimo bankieto naujus narius priimti. Jau šiame susirinkime nariai pažėmė tikietai del platinimo. Bankietas įvyks rugsėjo 24 d., š. m.

M. J. Kemešienė,
SLA 352 kp. koresp.

Greenfield, Mass.

SLA 297 kuopa rengia pikniką

SLA 297 kuopa rengia ant- rą pikniką šiemet, kuris įvyks liepos 23 dieną, pradžia 1 val. po piet, Franklin County Fair Grounds. Piknikas bus įvairus ir su įvairiais žaidimais ir šokiais. Muzika gros visą dieną, gi jūs gerbiami broliai ir sesutės turėsite progos smagiai laiką praleisti.

Taipgi ir kviečiame visus apilinkėms lietuviams dalyvauti pas mus, nes tai gal bus pastutinis mūsų kuopos piknikas šiemet. Rengėjai dirba išsi- juose, kad svečius patenkinti. O rengėjais yra Juozas Tamšaitis ir Antanas Janeliunas.

Dar kartą kviečiame visus ir iš visur į mūsų pikniką. Iki pasimatymo liepos 23 dieną. A. Dėdnas.

Paterson, N. J.

IS SLA 101 kuopos susirinkimo

SLA 101 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko liepos 6 d., S. Bakauskų svetainėje. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., V. Adomaitis. Praeituo susirinkimo protokolais perskaitytas ir priimtas vienbalsiai.

Apsvarščius bėgančius reikalus, prieita prie komisijų raportų. Ligoninių lankytojų komisija pranešė, kad ligoninių nesiranda. Knygų peržiūrėjimo komisija pranešė, kad peržiūrėjusi knygas ir viską radusi tvarkoje. Raportai priimti.

Skaitytą laišką iš SLA Centro kaslink narių mokesčių ir kad siunčiant narių mokesčius reikia narių numeriai surašyti nuo didžiausio iki mažiausio, o tuomet neįvyks klaidų dėl mokesčių.

Kuopa nutarė pakviesti kitas vietines draugijas ir rudeny surengti balių. Tam darbui išrinkta komisija J. Treinis ir M. Tačionienė.

Buvo pakelta klausimas kaslink rugsėjo 10 dienos, kuomet Pasaulinėje Parodoje įvyks lietuvių programos. Kadangi šiuo reikalu jau visos vietinės draugijos išrinko delegatus, tai ir SLA 101 ku-

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvių Veiklą Amerikoje

Scranton, Pa.

Numirė pavyzdingas žmogus, Juozas Sakalauskas

Išties tas Dievas ar gamta yra neteisingi. Juk beveik kasdien patėmiji, kad žmonės gyvena rodos niekam jokio ologo nepadarę: gyvena, kaip jie gali geriausiai sulig šių dienų gyvenimo aplinkybių. Bet begyvenant, pagaliau žmogų užpuola ligos ir per tulą laiką, o kartais net kelis metus, kankina. Ir už ką? Mūsų mieste numirė du pionieriai lietuviai praeitą mėnesį. Jie rodos buvo labai geri žmonės, niekam jokios skriaudos nepadarę, gyveno sulig savo geriausio sumanumo, tačiau abudu buvo ligų kankinami; kankinami net po keleto metų ir gana skaudžiai.

Vienas jų buvo tulas Pranas Kunigauskas, viengungis, kuris paėjo iš Vilniaus krašto. Amerikoje jis išgyveno apie 50 metų ir mirdamas turėjo virš 76 metus. Buvo geras žmogus ir paliko turto suvirš \$20,000 ir namą vertės apie \$8,000. Tačiau jis gyveno taip neturtingai, kad rodėsi, jog neturėjo nė cento. Bet mirdamas pinigų paliko net labdarystės įstaigoms, o ne vien tik giminiams, nes jis giminių nekentė, o nekentė todėl, kad jo giminės buvo labai taupūs.

Kitas pionierius, kuris numirė, tai Juozas Sakalauskas. Kaip senas jis buvo — niekas nežino, bet jau buvo apie 70 metų amžiaus. Amerikoje išgyveno apie 50 metų. Buvo vedęs ir kilęs iš Suvalkių. Jis buvo pavyzdingas žmogus, nes buvo tėvas didokos šeimos. Tiesa, jis nepaliko turto, nes pinigų praleido auklėdamas šeimyną, o pagaliau kiek gi žmogus gali sutaupti be dirbdamas angliakasyklose? Jis vaikus netik augino, bet ir leido ji mokslus. Mažai galima rasti tokių šeimynų, kaip Sakalauskų. Vienas velionio sunus F. Sakalauskas yra baigęs dentoisto mokslą, antras Juozas Sakalauskas yra vaistininkas ir turi Scrantone didelę vaistinę, o trečias Antanas Sakalauskas yra medicinos daktaras. Visi savo profesijose praktikuoja. Ketvirtas gi sunus Andrius Sakalauskas yra baigęs vidurinį mokslą. Nors tėvas ir broliai su sėsimis norėjo, kad ir jis eitų aukštesnį mokslą, bet jis to nenorėjo. Duktė Ona Sakalauskaitė yra baigusi High School.

Šios šeimynos motina jau yra numirusi apie du metai atgal. O ji buvo labai gera moteris ir šeimynos motina. Jai priklausė didelis kreditas už išauuginimą ir rūpinimąsi savo šeimyną taip gražiai išauklėti ir išmokyti. Nors kaip Juozas, taip jo žmona Sakalauskai nebuvo mokyti žmonės, bet jie suprato mokslo svarbą ir todėl stengėsi savo vaikus išleisti į aukštuosius mokslus. Nes žinojo, kad esant mokytiems nereikės dirbti taip sunkiai, kaip jie patys visą gyvenimą dirbo.

Velionis J. Sakalauskas mėgo skaityti laikraščius ir visuomet turėdavo po keletą lietuviškų laikraščių užsirašęs. Skaityt Keleivį per kokius 34 metus, skaitė seniauėjusią Lietuvą, skaitė Vienių ir Darbininką bei kitus. Buvo S. L. A. nariu jau nuo senai ir bene tai buvo vienas seniausių SLA 30 kuopoje. Ir kiti jo šeimynos nariai priklausio prie mūsų Susivienijimo. Jie taipgi yra geri lietuviai, o labiausiai tai Dr. Franas Sakalauskas, kuris aktyviai dalyvauja visuose lietuviškuose veikimuose.

A. a. Juozas Sakalauskas numirė birželio 18 dieną, š. m. Palaidotas birželio 21 dieną su bažnytinėmis apeigomis iš lietuvių tautiškos bažnyčios. Buvo trys kunigai, kurie atlaikė trejas mišias. O parapijos klebonas kun. M. Valadka pasakė labai gražų ir gaudingą pamokslą. Laidotuvsė dalyvavo labai daug žmonių.

Negalima praleisti nepaminėjus, kaip Juozo Sakalausko vaikai mylėjo savo tėvus. Pavyzdžiui, kiek jiems kainavo motinos gydymas ir liginimas. Ji mat sirgo vėžio liga. Jai daryta operacija, kuri kaštavo apie \$2,000. Vis mat buvo stengiamasi, kad jos gyvybę prailginti. Kiek vaikams buvo vargo ir rūpesčio su tokiu ligoniu, tai pasakytų tik tas, kas tokį ligonį turėjo. Kada tėvas paliego — vėl tas pats. O tėvas rodos irgi vėžio ligą turėjo, prie to dar turėjo "miners' asthma". Daugiausia sergančiais tėvais rūpinosi sunus Dr. F. Sakalauskas ir duktė Ona Sakalauskaitė, nes jiedu yra nevedę ir gyveno su tėvais. Ir vyriausias sunus Franas neapsivedęs delto, kad nenorėjo palikti vienus tėvus, kuriuos labai mylėjo. Taigi, kaip pirmiau minėjau, gamta ar Dievas yra neteisingi. Kada žmonės jau išvargsta, atsisloja kiek ant kojų, kad galėtų gražiau ir geriau pagyventi, tai juos užpuola visokios nelaimės ir ligos ir kankina. Juk Sakalauskai, išleidę ji mokslus savo vaikams, jau galėjo savo darbo vaisiais pasidžiaugti. Bet užpuolė juos ligos ir kankino. O pagaliau ir gyvybę išspaudė, atskiriant juos nuo savo mylimųjų ir juos mylinčių vaikų.

Dar turiu priminti, kad tokių šeimynų, kaip Sakalauskų šeimyna, mažai mūsų mieste pasitaiko. To gal niekas neužgincys. Juk paprastam darbininkui išleisti į aukštuosius mokslus tris sunus ir kitus gerokai apmokslinti, tai nėra lengva ir tai pas lietuvių labai retas atsitikimas. Scantone yra apie 10,000 lietuvių. Kai kurie jų ir gana pasiturintiniai gyvena. Tačiau kiek tokių šeimynų mes rasime, kaip Sakalauskų? Gal vieną-kita. Jono Viezevičiaus, kuris taipgi angliakasyklose dirba, yra trys vaikai, išėję universitetus. Jauniausia duktė yra baigusi Temple universitetą. Vyriausia duktė baigusi High School ir muzikos konservatoriją, kaip pianistė. Visa Viezevičių šeimyna priklauso prie SLA.

Taipgi Juozo Kavaliausko du sunys yra baigę universitetus — vienas elektros inžinierijos kursą, o kitas medicinos daktaro mokslą ir praktikuoja Scrantone. J. Kavaliausko dvi dukterys yra baigusios High School. J. Kavaliauskas taipgi yra angliakasyks. Na, o kur daugiau? Jeigu peržiūrėtume policijos rekordus, tai surastume nemažą lietuvių vaikų kalėjimuose. Apie tokius gėdą ir pagalvoti. O kas už tai kaltas? Žinoma, tų vaikų tėvai. Tie vaikai tai daugiausia tokių tėvų, kurie akis užspylė alkoholio raugalu, o savo vaikus atidavė "Dievo valiai".

F. J. Živatas.

P-lės Barkauskaitės lankėsi SLA Centre

Mūsų organizacijos Centrą aplankė tolimos viešnios, p-lė Ona Barkauskaitė iš New Boston, Michigan ir p-lė Viktorija Barkauskaitė iš Detroit, Michigan. Viešnios atostogų metu atvyko New Yorkan pamatyti Pasaulinę Parodą, paviešėti pas savo čionai gyvenančius gimines ir draugus, tai pasinaudodamos ta proga aplankė ir SLA Centra.

Paviešėję New Yorke apie savaitę laiko, keliais atvejais aplankė Pasaulinę Parodą ir New Yorke ir aplinkinėse esamas žymesnes bei istorines vietas, liepos 11 dieną pilnai patenkintos išvyko atgal į namus.

Detroit, Mich.

Janytė Lapinskaitė liko našlaite

Abudu Lapinskai numirė, palikdami mažytę 3 metų dukrelę našlaite. Kazys Lapinskas numirė lapkričio 25 d., 1938 m., po sunkios vėžio ligos. Kastancija Lapinskienė numirė birželio 27 d., š. m., Herman Kiefer Hospital, taipgi po sunkios ligos, sulaukus 31 metų amžiaus. Prie jos silpnos sveikatos prisidėjo vyro mirties liūdės, kurio ji negalėjo pranešti ir turėjo atsisukti su savo mylima dukrele Janyte ir daugybe artimų giminių. Kastancija Brazilutė (Lapinskienė) paėjo iš Lietuvos, Apšrutų kaimo, Vilkaviškio apskrįčio. Amerikoje išgyveno vos 9 metus. Dideliame nuliudime paliko savo venturę dukrelę Janytę, sesutę Marijoną ir švogerį Antaną Raudonaičius Amerikoje. Gi Lietuvoje paliko senus tėvelius, Uršulę ir Mykolą Raudonaičius, 3 sesutes Anelę, Zosę ir Julytę, 2 brolius Kazį, Joną ir daugybę giminių.

Lapinskienės sveikatai silpnėjant, buvo pakviesta jos sesutė Raudonaitienė, kuri gyveno Astoria, L. I. N. Y. Mariutė atvažiavo kartu su savo vyru ir buvo porą savaitių prižiūrėti sergančią seserį ir mažytę jos dukrelę. Lapinskienė, jausdama, kad turės atsisukti su šiuo pasauliu, padarė savo testamentą, palikdama nuosavybę ir visą turą savo dukrelei, o dukrelę sesutei Marijonai. Taipgi labai pagėdavo, kad jos kunas būtų pašarvotas Vanslovų namuose, nes Ona ir Juozas Vanslovai buvo jos artimiausi ir mėgiamiausi draugai. Ir šie Kastancijos pagėdavimai buvo išpildyti.

Mariutė ir Antanas Raudonaičiai jau apeido Detroitą, kartu išsiveždami mažą našlaitę. Ponia Raudonaitienė yra labai simpatinga ir maloni moteris. Jinai pasakė: "Aš busiu tikra motina ir Janytę pas mane turės savo tikrus namus".

M. J. Kemešienė.

Pittsburgh, Pa.

Vienintėli lietuvaitė šerifas visame pasauly

Pittsburgh'o lietuvių labai nudžiugo pamatę "Pittsburgh Post Gazette" dienraštį, kad buvo pagerbta gabi lietuvaitė, kuri padeda darbuotis del lietuvių dienos programo surengimo New Yorko Pasaulinėje Parodoje. Ji iškilmingai priimta mūsų miesto viršininkų ir ją Allegheny County šerifas apdovanojo laipsniu "Garbės Deputy Sheriff" ir musų laimingajai lietuvaitėi įteikė šerifo auksinį medalį. Ta laiminga lietuvaitė yra Marijona Baronaitė.

Panelė Marijona Baronaitė, prieš išvažiuosiant į Ameriką, buvo tautinių šokių direktorė Vytauto Didžiojo Universitete Kaune. Ji taipgi pasižymėjo prirengime šokių kuomet pernai 20,000 žmonių matė kaip jos išlavinta grupė laimėjo pirmą vietą visuose tautų festivalė Albert's Hall, Londone. Kitą metų toks pat festivalas įvyks Romoje, Italijoje.

Allegheny County šerifas, John Heinz, šiuo sykiu parodė Pittsburgho lietuviams didelį pagerbimą, nes jis labai gražiai sutinka su mūsų viengienčiais ir gerai apsipažinęs su darbais ir įjogomis Lietuvių Balsuotojų Lygos.

Ten Buves.

Pittsburgh, Pa.

Dr. A. Jankus iš Chicago s svečiavosi Pittsburghe

Dr. A. Jankus su savo žmona ir uošve svečiavosi Pittsburghe pas savo tėvelius. Dr. A. Jankaus pagerbimui buvo surengta gana puiki vakarienė, per daktaro tėvelius. Tai buvo liepos 9 d., LMD svetainė. Vakarieneje dalyvavo gana gražus skaičius svečių, visi artimieji ir senieji daktaro draugai. Laikė vakarienes buvo pasakyta kalbos per J. K. Mažukną, D. Likavičią ir keletą kitų kalbėtojų. Visi kalbėtojai linkėjo Dr. Jankui kogeriausio pasisekimo jo profesijoje ir kad apsigyventų Pittsburghe. Dr. A. Jankus pasakė kalbą, ačiudodamas visiems atsilankiusiems ir už visus linkėjimus. Vakaro vedėja buvo daktarė sesutė Alena.

Po vakarienes ir kalbų buvo šokiai, kurie tęsėsi iki vėlumsios.

Žodis apie Dr. A. Jankų

Dr. A. Jankus yra senas pittsburghietis, nes savo jaunystės dienas leido ir mokinosi Pittsburghe. Išėjęs University of Pittsburgh nuyko į Chicago ir ten pasekmingai baigė medicinos daktaro mokslą. Dr. A. Jankus yra senas Susivienijimo narys ir kadaisiai buvo Pittsburgo 36 kuopos sekretorium. Dr. A. Jankų gerai pažinau kada gyveno Pittsburghe, o tai tikrai buvo pilnas energijos ir pasišventimo darbe ir moksle. Darbar vėl turėjau progos su juo susitikti po 7 metų laiko. Turiau pasakyti, kad tas pats jaunas ir daug žadantis dirbtis vyras, tiktai jau pasiekęs savo tikslą. Aš nuo savęs linkiu jaunam daktarui A. Jankui (Jenkins) kogeriausio pasisekimo jo profesijoje.

Nauja Pittsburgho draugija

Pittsburghe susitvėrė nauja draugija Pittsburgho Lietuvių Draugija, į kurią yra priimami nuo 16 iki 65 metų amžiaus abiejų lyčių nariai. Draugija nėra pašalpinė, bet organizuojama del visuomeniško veikimo, o ypatingai del Pittsburgho lietuvių. P. L. Draugija yra pasibrėžus gražų veikimo tikslą ir turi čarterį. Nauja draugija gauna gerą pritarimą ir jau geras skaitlius narių yra į ją prisirašęs. Pittsburgho L. Dr-ja turėjo porą parengimų, kurie buvo gana pasekmingi. Liepos 29 d. bus vakariene išvažiavimas Ehrler uky. Vieta labai puiki, yra ištaisyta del parengimų ir randasi prie pat Franklin Grove. Reikia tikėtis, kad į tą P. L. Draugijos parengimą atvažiuos gražus skaitlius lietuvių ir visi linksmi laiką praleis.

Vasariniai išvažiavimai

Gal bet niekur nėra tiek daug rengiamų vasarinių išvažiavimų ir piknikų, kaip

Pittsburghe. Tuos išvažiavimus rengia didelės ir mažos draugijos. Rengia ir pavieniai asmenys del savo naudos. Ir visi nori turėti tą "didelį" uždarbį. Bet kiek atrodo, tai visų uždarbis yra visados prastesnis nei kaip yra tikėtasi pirm parengimo. Yra tokių draugijų, kurios rengia tokius išvažiavimus beveik kas sekma dienį ir kai ateina sekma dienis, tai nežinau žmogų, kurie rodytis ir piknui traukti, nes visur yra lietuviški piknikai.

Paskutiniaisiais laikais jau parodė rodytis ir piknui traukti, nes visur yra lietuviški piknikai. Paskutiniaisiais laikais jau parodė rodytis ir piknui traukti, nes visur yra lietuviški piknikai. Paskutiniaisiais laikais jau parodė rodytis ir piknui traukti, nes visur yra lietuviški piknikai.

Į Pasaulinę Parodą

Pittsburgho Lietuvių Vaizbos Butas organizuoja didelę ekskursiją važiavimui į New Yorko Worlds Fair lietuvių dieną, kuri įvyks rugsėjo 10. Rengias dainininkai, rengias biznieriariai ir paprasti darbininkai. Tai reikia tikrai tikėtis, kad bus didelė ekskursija. Del geriausių pasekimų darbuojas K. Pikielis. Labai gerai kad pittsburghiečiai skaitlingai visur ir visada dalyvauja.

Jusų...

Wilkes Barre, Pa.

Wyoming klonio lietuviai, surengkim bendrą koncertą

Praeitą savaitę lietuvių spaudoje tilpo linksmas žinutė, kad pagaliau klytus nugalėtos ir iš Lietuvos atvyksta "Vytauto Didžiojo Universiteto Choras", kurio vyriausias tikslas, tai dalyvauti Lietuvių Dienoje Pasaulinėje Parodoje New Yorke ir duoti kelis koncertus.

Abėjoti nereikia, kad minėtas choras yra vienas geriausių Lietuvoje. Taip pat, kad choro dainų repertuaras bus ypatingai paruoštas netik mūsų liaudies dainuojamų melodijų, bet geriausių pasaulio kompozitorių, kurių dainos niekad nepasensia ir dainų — muzikos kalbą supranta visi, visur ir visados.

Kadangi V. D. Universiteto choras galės duoti tik kelis koncertus, tai reikiška, kad tik didesniuose lietuviškuose apgyventuose centruose. Vienu iš tokių centrų kai tik ir yra mūsų Wyoming klonis. Ne tik vietos lietuviams, bet Lackawanna ir Schuylkill apskrįčiams lengvai yra pasiekiamas. Berods, ginčo buti negalėtų, kad turint gerus norus koncertą galima surengti ir turėti geriausią pasisekimą.

Kas turėtų vadovauti?

a) Dainos Draugija, kurią sudaro gerb. muzikai su savo vadovaujama parapijų chorais. Choro dalyvavimas reikėtų, kad mūsų visų parapijų veikliausias jaunimas, parapijų gerb. vadai klebonai ir visi parapijiečiai, taptų rėmėjais; b) Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje 4-tas apskritis ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 7-tas apskritis ir tų dviejų apskričių skaitlingos kuopos ir nariai, ir c) Šiaip visi geros valios lietuviai ir lietuvės.

Suprantama, darbas didelis, reikalaujamas uolaus ir nuosirdaus prisirengimo. Jeigu darbas yra didelis, bet tuo pat metu yra ir įjogoms milžiniškos. Viskas, ką reikia padaryti, tai čia pat organizuoti pradėti darbą. Pasekimes gėrėsimės.

Neabejoju, kad visi geros valios lietuviai turėtų tam pritari ir tuo svarbiu reikalu turėtų be atidėlio jimo pasitarti

ir bendromis įjogomis kultūrinę misiją rinktinio Lietuvos jaunimo paremti.

Mes, kurie mylime muziką, dainą, kad ir čia, vietoje eina klausyti koncertų bile tautos besilankančių chorų ir solistų. Tuo labiau turėtume stengtis išgirsti savųjų Lietuvos sunų ir dukrų dainavimą ir jų idealį pasišventimą.

Lai bus suprasta, kad šiuos žodžius rašančiam niekas kitas nerupi, o vien tik tas, kad parėmus Lietuvos jaunimą. Kad jų dainavimą išgirstume netik mes, senstanti ateiviai, bet kad išgirstų ir mūsų sunų-dukros ir patys įsitikintų, kad jų tėvų sena tėvynė Lietuva atgavusi nepriklausomybę yra kulturinga šalis ir kad vadintis lietuviu yra garbė.

Juozas B. Šalimas.

Cleveland, Ohio

Šv. Jurgio parapijos piknikas

Šv. Jurgio parapijos metinis piknikas arba Clevelando lietuvių taipgi apilinkinių miestų suvažiavimas bus liepos 23 d., Bastas Grove vietoj. Ši didelė suvažiavimą drąsiai pavadiname Lietuvių Diena. Čia suvažiuoja žmonijos iš Akrono, Youngstowno, Daytono; suvažiuoja lietuvių ukininkai, atvyksta net iš tolimų miestų giminės, pažystami, draugai. Į minėtą pikniką suvažiuoja šimtai jaunimo, vaikučių, senelių ir viduramžių.

Tokie suvažiavimai tikrai džiugina lietuvių išeivių širdis. Tokioji dienoj lietuvių atrodė lyg būtų viena šeimyna. Visi nors paeina iš skirtingų kaimų kaimelių, aukštaičiai žemaičiai ar iš dukijos krašto — vis vien visi jaučiasi tos pačios tėvynės Lietuvos žemėlės suns ir dukterys.

Taigi, sveiki sulaukę, liepos 23 d. visi pribukime į Šv. Jurgio parapijos pikniką, į Lietuvių Dieną, pasidalinti lietuvišku širdingumu.

Lietuvos Sunus.

So. Boston, Mass.

Sidabrinės vestuvės

Vedybinio gyvenimo 25 metų proga, draugai surengė bankietą Barborai ir Jonui Lazeskam. Buvo valgių ir gėrimų kiek kas norėjo. Visų gerbiamas Rev. B. F. Kubilius "jaunavedžius" išvežė kur tai į Brocktono fėrus, kur buvo legionierių piknikas. O tuo tarpu jų draugai rengė "veseliją". Rev. Kubilius su "jaunavedžiais" sugrįžo apie 7 val. vakare, kuomet publika su muzikantais jų sugrįžtinti laukė. "Jaunavedžiai" sutikti su maršu ir apvainikuoti. Tai įvyko Lietuvių Zinyčios svetainėje. Pavalgius buvo programos, kurį atidarė p. L. Balčius ir vakaro vedėju pasikyrė Rev. B. F. Kubilius, kuris pasakė gražią prakalbą, papasakodamas apie "jaunavedžių" gyvenimą ir palinkėdamas jiems viso gero. Po to kalbas pasakė šie dalyviai: Svočia Grigaitienė, svotas L. Balčius, p. Jankauskas, D. Simanavičius, p. Subatienė, p. Simanavičienė, p. Šivilienė, J. Kučinskis, Busis, P. Lazeskas (angliškai), J. Laziskas ir B. Laziskienė.

Pasibaigus programai, buvo šokiai iki vėlumsos nakčiai. Pp. Lazeskaai yra geri lietuviai ir prisideda prie visokio gero lietuviško veikimo. Yra stambūs darbuotojai Lietuvių Zinyčios labui. Linkiu jiems laimingai sulaukti 50 metų vedybinio gyvenimo sukakties, o tuomet galėsime dar geriau patrepseiti.

J. Kučinskis.

Paterson, N. J.

Rengiamės dalyvauti Pasaulinėje Parodoje

Patersono lietuviai smarkiai rengiasi dalyvauti Pasaulinėje Parodos lietuvių dienoje, kuri įvyks rugsėjo 10, ir kuomet bus išpildyta gražus ir didelis lietuvių kalba programos. Taipgi bus proga pamatyti mūsų senosios tėvynės Lietuvos padarytą pažangą.

Mūsų kolonijos visos draugijos išrinko delegatus pasirūpinti tai dienai surasti busus nuvažiavimui ir parvažiavimui. Tie delegatai liepos 8 dieną turėjo jau antrą susirinkimą. Pirmesnis nutarė tam tikslui atspausdinti tikietus. Šiame posėdy pasirodė, kad tikietai jau atspausdinti ir vie nas tikietas — nuvažiavimui ir sugrįžimui—kainuos \$1.00. Tikietus galima gauti pas draugijų delegatus ir pas biznieriars.

Sekantis delegatų posėdis įvyks liepos pabaigoje. Tikimės posėdžius turėti dažniau, kad palaikius geresnę tvarką.

Posėdy Dalyvavęs.

Aukos Lietuvos reikalams

Lietuvos generalio konsulato New Yorke aukų pakvitarimas Nr. 12

Klaipėdos tremtiniams:

Šv. Roko Pašalpinė Draugija, Montello, Mass. (per Joną Štoką) ----- \$10.00
SLA 53 kuopa, Chelsea Mass. (per F. Keslerį) 5.00
SLA 30 kuopa, Scranton, Pa. (per V. A. Kerševičių) ----- 25.00
Lietuvių Moterų Komitetas, Edmonton, Kanada (per K. Kilikevičių) 5.00
Lietuvių Piličių Klubių, So. Boston, Mass. (per T. P. Grevį) ----- 25.00
SLA 198 kuopa, Akron, Ohio (per M. Pošką) 5.00
V. V. S-gos skyrius, Montreal, Canada, iš atskirų asmenų surinko (per A. Sakalą) ----- 10.00
SLA 199 kuopa, Shaft, Pa. (per J. Pauliukonį) 5.00
Vakarių Pemsylvanijos Lietuvių Piličių Draugija, Pittsburgh, Pa. -- 25.00

Apsigynimo Fondai:

Jonas Šaulis, Pittsburgh, Pa. ----- 5.00
Vincas Kupeikas, Pittsburgh, Pa. ----- 1.00
V. V. S-gos skyrius, Montreal, Canada (per A. Sakalą, vardiniam šautuvui Karo Mokyklos kariuoms ----- 25.00
Lietuvių Amer. Prekybos Butas New Jersey valstijoje, Newark, N. J. (per A. S. Trečioką), vienam šautuvui nupirkti ---- 21.00
Leit. Feliksas Vaitkus, Trans-Atlantiko lakunas (per A. S. Trečioką) 15.00
Pp. Danilų sidabrinų vestuvių proga surinkta (per A. Matjošką) Worcester, Mass. ----- 7.00

Ivairiems tikslams:

Jonas Šaulis, Pittsburgh, Pa. Prisikėlimo Bažnyčiai, Kaune \$2.00 ir Lietuvių Kambariui Pittsburgh Universitete — \$2.00 viso ----- 4.00

Viso — \$193.00

Ar atlikote savo SLA pareigą?

DEMOKRATIJA

Robert F. Wagner

(Suv. Valstijų senatorius iš New Yorko ir buvęs New Yorko Valstijos Aukščiausio Teismo teisdris, senatorius Wagneris yra vienas iš atsizymėjusių svetur gimusių amerikiečių, jis gimė Vokietijoje. Budamas senatorium, jis įvedė Socialinės Apdraudos Įstatymą, Tautišką Darbo Santykių Įstatymą, 1937 m. Namų Įstatymai daug kitų socialinių ir ekonominių įstatymų. Šis senatoriaus Wagnerio straipsnis yra ketvirtas eilėje straipsnių apie demokratiją. Tokius straipsnius rašo garsūs vietiniai ir kitur gimę amerikiečiai del Foreign Language Information Service. Pareikštos nuomonės yra autorių.)

Demokratija yra universališkas idealas, kuris randa išreiškimą daugumoje kalbų ir vietų visos žmonijos širdyse. Bet žiūrėdami į pasaulį, randame, kad demokratija turi mažiau ir mažiau sekęjų tarpe tautų šeimynų. Kai kuriose Europos šalyse ekonominės trukumos sutrynė žmonių įtikėjimą į laisvo pasiryžimo sistemą, sunaikino jų pasitikėjimą demokratiškoms įstaigoms. Vienoje po kitos valstybės ginkluotos mažumos paėmė į savo rankas valdymo įrankius nuo suklaidintų ir beginklių didžiųjų. Zveriskumo, užpuolimų ir neapkyntos amšų ir baisių šešėlių kabo virš Europos, Azijos ir Afrikos žemynų. Civilizaciją stebina nauja ir žiauri priespaulė, kuri darosi vis baisesnė už tas priespaudas, kurios jau praėjo. Iš dienos į dieną mes visi su baine laukiame kokios nors naujos krizės, kuri pradės visą pasaulį apimantį gaisrą.

Civilizuoto pasaulio simpatijos jau senai su šitų liudny kraštų mažumomis. Bet tik neseniai mes matėme kaip pilnai didžiulios tautos pavertę. Turtingieji interesai, kuriems diktaturė pakilimas patiko ir kurie teikia toms diktatorams pagalbą, dabar randa su naikintą laisvę ir beveik visai socializuotą privatistą turtą. Minios dirbančių žmonių, patrauktos demagogiškais atsisaukimais apie naują garbę ir naują gyvenimą, randa ilgęsnes darbo valandas ir silpnėjančią gyvenimo normą ir tuo pačiu laiku nuo jų atima iš užsiėmimų unija, kurios praity buvo tokia tvirtovė prieš išnaudotojus.

Tai ir vėl aiškiai mums prisimena, kad gerovė privatistikos nuosavybės kaip ir žmoniškos dvasios liuosybė yra surišta su užlaikymu demokratijos. Šiandieniniai persiuntimai per radio kiekvienam namui Amerikoje atneša kiekvieną smulkmeniškiausią žinutę apie šituos visą pasaulį jaudinančius įvykius. To pasekmė, atyda mūsų žmonių kreipiamą, kaip niekad praity nebuvo kreipiamą į laisvės palaiminimus po demokratišką sistemą. Mūsų tautišką apsauga negrasinama todėl, kad trečia dalis mūsų gyventojų skaičiaus gimė užsieniuose arba yra vaikai svetur gimusių tėvų. Mes esame tauta mažumų — tautiškai, tikėjimiškai, kultūriškai ir ekonomiškai. Kiekvienas prisidėjo su jo brangiu paveldėjimu prie susiliejimo, kuris padarė mūsų tautą didėlę ir stiprią. Skirtumai, kurie egzistuoja, tik sustiprina tuos daiktus, kuriuos mes visi turime — demokratijos ir liuosybės meilę, nemainantį pripažinimą civilinių ir tikėjimiškų laipsnių, tvirtą atsidavimą dorai ir žmoniškumui, kurie veda mus prie paprasto tikslo.

Mes nepatenkinti demokratijos palaiminimais tik todėl, kad mūsų konstitucija ją apsupina. Konstitucija Vokietijos respublikos priimta po pasaulinio karo, rimtai nustato teisę kiekvieno piliečio, "pareikšti jo nuomonę liuosai, žodžiu, raštu ar kitokiu būdu", be cenzūros ir "rinktis ramiai ir neginkluotai". Ta rimta deklaracija yra skaudus apgavimas šiandieninės Vokietijos žmonių. Sovietų Rusijos konstitucija dabar pareiškia, kad piliečiai gali gerėtis laisvu tikėjimu, žodžio laisve, spaudos laisve ir demonstravimo laisve. Bet tie žodžiai tik juokas minims, esančioms po komunistiškos diktatūros jungu.

Laisvės ir tolerancijos dvasia viešpatuoja mūsų žemėje ne delto, kad įstatymas taip nustato, bet delto, kad tai yra praktikuojama ir gludi mūsų žmonių širdyse. Mūsų demokratija yra saugi delto, kad tai yra visų idealas, kurį mes kaip žmonės norime įamžinti.

Ir todėl pastumėjimas diktatūrą užsienio valstybėse, verčia mus labiau įvertinti demokratiją namie. Jūs matėte atgaivinimą tos demokratiškos dvasios mūsų tautiškame gyvenime.

Ir kaip mes pasiekėme puikią tautišką vienybę tarpe visų rasių ir visų tikėjimų, taip mūsų demokratija reikalauja vienybės ekonomiškoje sferoje. Per valdžios tvarkinčius procesus, valdžios, kurią mes atstovaujame, mes turime suteikti biznio, darbo ir agrikultūros pastangas. Mes turime apginti mūsų žmonių įtikėjimą, užlaikydami tą lygybę, kuri yra dalis Amerikos paveldėjimo. O tai galima ir turi būti padaryta.

Amerikos žmonės netik nori užlaikyti jų demokratiją, bet jie yra pasiryžę ją ginti nuo užpuolikų. Moderniški užpuolikų ginklai tapo toki mirtingi ir viskas pasauly taip sujaujant tarptautišką sauvale, kad mes visai išimtingai stojame už savo tautos apgynimą. Amerikos turi būti liuosos nuo pavojaus komunizmo ir fašizmo užpuolimo.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

saulinio karo, rimtai nustato teisę kiekvieno piliečio, "pareikšti jo nuomonę liuosai, žodžiu, raštu ar kitokiu būdu", be cenzūros ir "rinktis ramiai ir neginkluotai". Ta rimta deklaracija yra skaudus apgavimas šiandieninės Vokietijos žmonių. Sovietų Rusijos konstitucija dabar pareiškia, kad piliečiai gali gerėtis laisvu tikėjimu, žodžio laisve, spaudos laisve ir demonstravimo laisve. Bet tie žodžiai tik juokas minims, esančioms po komunistiškos diktatūros jungu.

Laisvės ir tolerancijos dvasia viešpatuoja mūsų žemėje ne delto, kad įstatymas taip nustato, bet delto, kad tai yra praktikuojama ir gludi mūsų žmonių širdyse. Mūsų demokratija yra saugi delto, kad tai yra visų idealas, kurį mes kaip žmonės norime įamžinti.

Ir todėl pastumėjimas diktatūrą užsienio valstybėse, verčia mus labiau įvertinti demokratiją namie. Jūs matėte atgaivinimą tos demokratiškos dvasios mūsų tautiškame gyvenime.

Ir kaip mes pasiekėme puikią tautišką vienybę tarpe visų rasių ir visų tikėjimų, taip mūsų demokratija reikalauja vienybės ekonomiškoje sferoje. Per valdžios tvarkinčius procesus, valdžios, kurią mes atstovaujame, mes turime suteikti biznio, darbo ir agrikultūros pastangas. Mes turime apginti mūsų žmonių įtikėjimą, užlaikydami tą lygybę, kuri yra dalis Amerikos paveldėjimo. O tai galima ir turi būti padaryta.

Amerikos žmonės netik nori užlaikyti jų demokratiją, bet jie yra pasiryžę ją ginti nuo užpuolikų. Moderniški užpuolikų ginklai tapo toki mirtingi ir viskas pasauly taip sujaujant tarptautišką sauvale, kad mes visai išimtingai stojame už savo tautos apgynimą. Amerikos turi būti liuosos nuo pavojaus komunizmo ir fašizmo užpuolimo.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

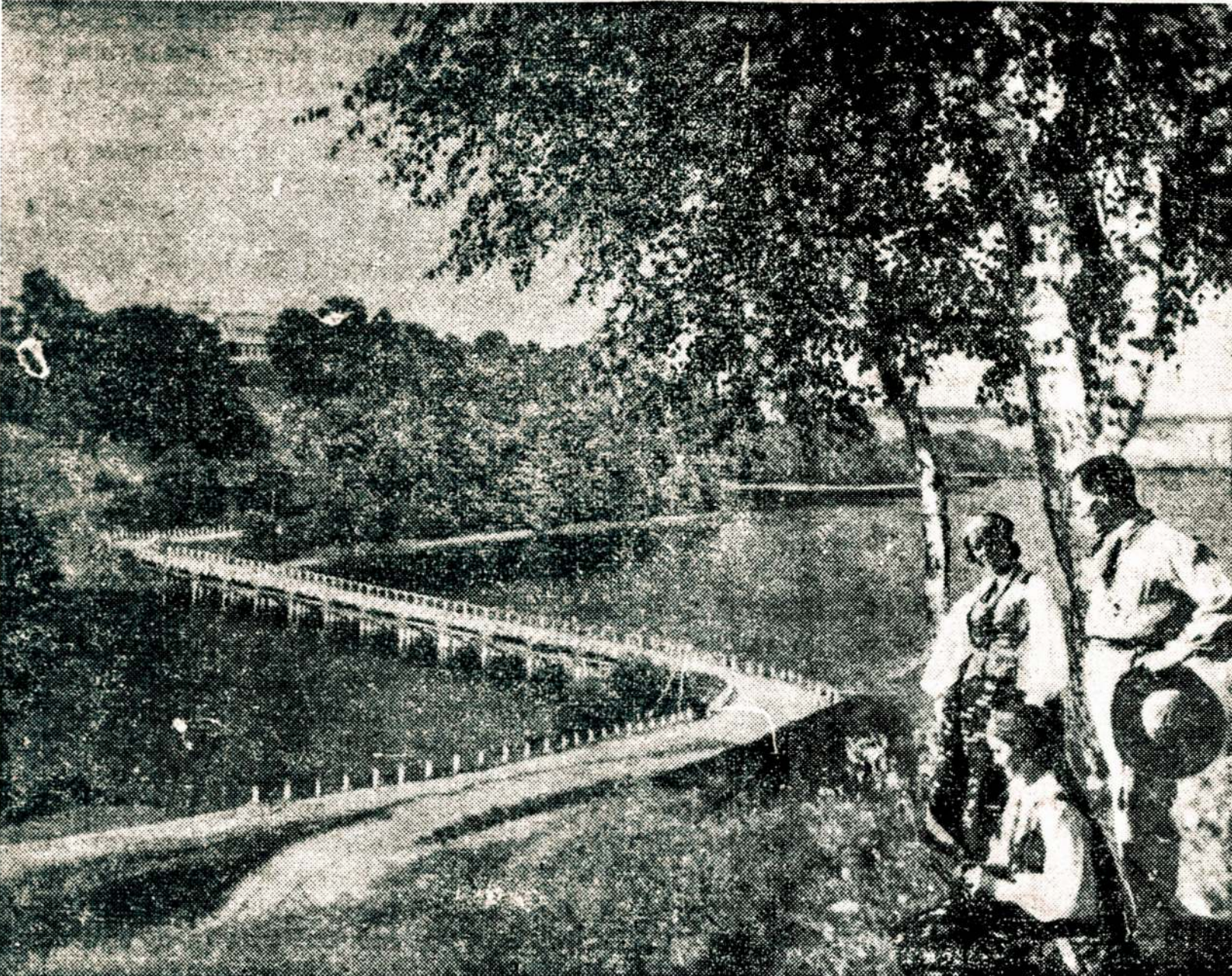
Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Atsiduokime su atnaujintu stiprumu ir drąsumu tiems liuosybės ir žmoniškos kroyliuybės priešakams, kurie sudaro tą, ką mes vadiname demokratija.

Gražieji Dubingiai — nauja Lietuvos vasarvietė. Istoriškasis Dubingių miestelis garsus senovėje kunigaikščių Radvilų pilimi, iš kur yra kilusi ir Barbora Radvilaitė, gražioji karaliaus Zigmanto Augusto žmona. Pilies ir bažnyčios liekanos ir šiandien Dubingių ežero saloje, kuri matoma šiame vaizdelyje. Dubingiai randasi netoli administracijos linijos ir rytus nuo Giedraičių, turi nepaprastai gražias apilinkes ir turtingą gamtą, su vešliais gaisais ir gausiais ežerais, kuriais kita kart buvo galima nuplaukti į patį Vinių. Iš seno noriai lankomas gausingų turistų ir keliauninkų. Šiomis dienomis čia atidaryti naujai pastatyti turistams namai — vasarinė ir patys Dubingiai gavo kurorto vardą. Vasarinė matoma ant kalno ežero saloje, kuri yra tiltu sujungta su sausžemiu.

Lietuvai besikuriant suvaldė mūsų nutautusią dvarininkiją. Dabar gi žydai į miestelius neįsileidžia lietuvių ir įeigu kuris nors mėgina įsikurti, tai žydai tuojau stengiasi "sudoroti" tokį drąsuolį, nubankrutyti jį pikta konkurencija, šmeižtais ir panašiai. Juk per kokią dvidešimt metų mūsų bažnytkaimių galėjo tiktai 2 krautvinnikai nežydai ir vienas profesionalas įsikurti. Žydų gi yra apie 20 šeimynų, kurios pragyvena iš prekybos. O prie to dauguma jų yra įsigiję žemes, nors dirbti tas žemes pasisamdo visgi lietuvišką Joną.

Man labai nepatinka, kai iš ryto atsikėlęs apie kokią 6 valandą paleidi radiją ir pirmiausia išgirsti iš pokštėlės riksmą: "Dieve! Gink Lietuvą! Užlaikyk ją! ir tt. Cia man primena nelaimingąją Etiopiją, kuri vis meldėsi, o j moksliškai visai nežiūrėjo, priešas gi tuo tarpu pasinaudodamas to paties Dievo "geraširdingumu" ir paverė visą Etiopijos kraštą. Tai ar mums nereikėtų bent dalinai nusikratyti tos viduramžių liekanos, to šaukimosi į Dievą? Bet dėja, pas mus vis dar laikomasi tos senoviškos liekanos, kad buk tik su Dievo pagalba galima viską padaryti. Ir neatsiranda lietuvių, kurie žmonėms atidengytų tikrą tiesą apie tai, kad ne Dievas išvedė žydus iš Egipto, bet faraonas juos išvyjo, kaip tai rodo dokumentai surasti Tuhanameno kape. O kaip pas mus su žmonėmis elgiasi dvasiškai, tai jau skaudu ir žiūrėti. Štai kad ir vienas pavyzdėlis apie tai kas nutiko net šventoje vietoje ir žmogų laidojant. Ant šventoriaus daug žmonių ir karstas. Prie to karsto kunigas kad rėkia, kad rėkia. Rėkia ir keikia visokiais žodžiais. "Tu vagylka, tu parileistuve!" Na, o tą moteriškę kunigas paleistuve ir vagylka vadina tik už tai, kad už vyro palydėjimą j kapus reikia 35 litų, o tie neturėdama sumoka tik 30 litų. Vadinasi, kunigas, tas mūsų žmonių labai aukštino Dievo tarnas, biedną moteriškę visokiais žodžiais keikia tik del to, kad ji neturi 5 litų jam sumokėti. O tokių ir panašių atsitikimų pas mus daug.

Laimingi jūs amerikiečiai gyvendami laisvoje Jurgio Washingtono žemėje! Kad mes ką nors panašaus turėtume — aš jau nesitikiu sulaukti, nes perilgas laukimas, o per trumpas gyvenimas.

Aukos Lietuvos reikalams

Lietuvos konsulatą Chicagoje gavo ir šiuo maloniai skelbia sekamas aukas Lietuvos reikalams:

Apsigynimo Fondai

Chicago, Ill.

Jonas Dimša \$12.00
Dom. Gerčienė 2.00
S u s i v i e n i j i m a s L i e t u v i ų Namų Savininkų Brigeporte, per St. Kunevičių 10.00

Per Lietuvai Gelbėti Fondą

Paul Dalen 25.00
N. N. 3.00
Z. M.25

Cicero, Ill.

Šv. Antano dr-ja, per S. L. R. K. Federacijps sekr. L. Šimutį 10.00

Hilldale, Inkerman, Hudson ir Plains, Pa.

Chas. W. Wosilius ir K. Klimas surinko ir pristatė 21.00

Šią sumą suaukojo: iš Hilldale, po \$2.00: K. Klimas ir J. Milišauskas; po \$1.00: P. Lauziukas, V. Ziukienė, G. Sindico, P. Ercalani, A. Palinko ir smulkium aukom: po 50 centų: A. Žalkauskas, G. Zarauskas, J. Večerkauskas, G. Leandri, M. Lančauskas, J. Vosilius, J. Javige, E. Didžiūnas (iš Plymouth). Viso iš Hilldale \$14.00.

Iš Inkerman: Pr. Kazakevičius \$5.00, St. Krivickas \$1.00. Viso iš Inkerman \$6.00.

Iš Hudson ir Plains, Pa.: W. Wasnieski \$1.00, smulkium aukom 50c. Chas. W. Wosilius 21.50

Klaipėdos krašto pabėgėliams šelpiti

West Frankfort, Ill. SLA 311 kuopa, per A. Radžiūną 5.00
Norwood, Mass. ALRK Federacijos skyr. per centro sekr. 10.00

Sventosios uosto statybai

Chas. W. Wosilius iš Hilldale (Plainsville), Pa.

mes ką nors panašaus turėtume — aš jau nesitikiu sulaukti, nes perilgas laukimas, o per trumpas gyvenimas.

Aukos Lietuvos reikalams

Lietuvos konsulatą Chicagoje gavo ir šiuo maloniai skelbia sekamas aukas Lietuvos reikalams:

Apsigynimo Fondai

Chicago, Ill.

Jonas Dimša \$12.00
Dom. Gerčienė 2.00
S u s i v i e n i j i m a s L i e t u v i ų Namų Savininkų Brigeporte, per St. Kunevičių 10.00

Per Lietuvai Gelbėti Fondą

Paul Dalen 25.00
N. N. 3.00
Z. M.25

Cicero, Ill.

Šv. Antano dr-ja, per S. L. R. K. Federacijps sekr. L. Šimutį 10.00

Hilldale, Inkerman, Hudson ir Plains, Pa.

Chas. W. Wosilius ir K. Klimas surinko ir pristatė 21.00

Šią sumą suaukojo: iš Hilldale, po \$2.00: K. Klimas ir J. Milišauskas; po \$1.00: P. Lauziukas, V. Ziukienė, G. Sindico, P. Ercalani, A. Palinko ir smulkium aukom: po 50 centų: A. Žalkauskas, G. Zarauskas, J. Večerkauskas, G. Leandri, M. Lančauskas, J. Vosilius, J. Javige, E. Didžiūnas (iš Plymouth). Viso iš Hilldale \$14.00.

Iš Inkerman: Pr. Kazakevičius \$5.00, St. Krivickas \$1.00. Viso iš Inkerman \$6.00.

Iš Hudson ir Plains, Pa.: W. Wasnieski \$1.00, smulkium aukom 50c. Chas. W. Wosilius 21.50

Klaipėdos krašto pabėgėliams šelpiti

West Frankfort, Ill. SLA 311 kuopa, per A. Radžiūną 5.00
Norwood, Mass. ALRK Federacijos skyr. per centro sekr. 10.00

Sventosios uosto statybai

Chas. W. Wosilius iš Hilldale (Plainsville), Pa.

Viso aukų gauta \$140.26

Lietuvos konsulatą nuosirdžiai dėkoja visiems aukotojams. Gaunamos aukos skubiai pakvituojamos, laikraščiuose skelbiamos ir į atatinamus fondus pervedamos.

Lietuvos Konsulatas,
100 East Bellevue Place.

Dr. Šliupas rezignavo iš burmistro pareigų

Palangos burmistras Dr. Jonas Šliupas įteikė apskričio viršininkui pareiškimą, kad nuo liepos 1 d. jis iš burmistro pareigų pasitraukias. Pasitraukimą Šliupas motyvuoja savo senatve. Patirta, kad pasitraukimo prašymas patenkintas. Laikiniai burmistro pareigas eis ilgametis burmistras pavaduotojas Vizbaras. (E.)

Krepšinio filmos

Europos III-ųjų krepšinio pirmenybių metu Kaune filminkai padarė daugiau kaip 600 m. nuotraukų, iš kurių sudarė atatinamą filmą. Dalis tos filmos dabar demonstruojama Lietuvos kino teatroose, o kitos nuotraukos siunčiamos į užsienius. Prieš kelias dienas kino kronikos gamintojai išsiuntė tos filmos 112 m. į Amerikos Sąjonytas Valstijas. (E.)

Sudegė Užventis

Birželio 6 d. staiga trijose vietose padegtas sudegė Užventio miestelis. Sudegė apie 40 pastatų, jų tarpe 2 žydų sinagogos. Spėjama, kad padegimas buvo bepročio darbas. (E.)

SENIAUSIAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS

VIENYBĖ

SVARBUS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ISTINKA.

VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sužinosite svarbiausius įvykius po visą pasaulį.

VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia alkstėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutautimu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba ir Moterų Pasaulį.

VIENYBĖS dienraštis metams siunčinyjamas už \$5.00. Metinę prenumeratą išsyk sumokėję dienraščio čia gausia dovana — gerų knygų.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogo.

VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuve. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas konterams knygas ir blankas, tikėtus, skelbimus, orderių knygetes ir atsakomągi atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BŪRAS. Paruošia laivakortes visų kelių linijų geriausių ir greičiausių laivų. Klaipėdą ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išrenčia keleivius į visas pasaulio šalis. Pateikti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Suraso įvairius dokumentus, notarinius įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Doro nuorašus ir vertimus lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiunčia pinigų ir kitus siuntinius.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU.

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

ŠTAI JUMS PROGA

"Naujoji Gadyne" — Vienas Doleris Metams

DEVYNI METAI kaip leidžiama populerus savaitraštis "Naujoji Gadyne". Dabar nutarta leisti du kartus į savaitę. Tuo tikslu mūsų bendrovės direktorija pasikelbia vąj ir tikisi gauti 1,000 naujų skaitytojų.

"NAUJOSIOS GADYNES" reguliari kaina 2 doleriai metam. Bet dabar, ruošiantis prie du kart savaitinio laikraščio, naujiem skaitytojams toji kaina ant pusės nukertama — už vieną dolerį metams.

VIENAS DOLERIS metams už savaitinį aštuonių puslapių laikraštį — pirmas tos rūšies bandymas Amerikos lietuvių spaudos istorijoje.

NAUDOKITES tuo mūsų pasiulymu šiandien ir rytoj; nelaukit ir neatidėliokit, nes terminas gauti "Naująją Gadyne" už vieną dolerį metams yra trumpas ir nebus prailgintas.

PRIESINGAI, mūsų bendrovės direktorija rezervuojasi teisę savo pasiulymą atšaukti, kaip greitai ji matys reikalą taiti daryti.

RAŠYDAMI MUMS kartu įdėkite vieną dolerį — jūs gausit populerų 8 puslapių laikraštį. Adresuokite taip:

NAUJOJI GADYNĖ

220 Leonard Street Brooklyn, N. Y.

Šimtai Kontestantų

VISOSE LIETUVIŲ KOLONIJOSE UŽRASINĖS

NAUJIENAS

25 Metų Jubiliejinis

MUSŲ

KONTESTAS

PRASIDĖJO SAUSIO 2, 1939.

PAREMKIT SAVO MIESTO KONTESTANTŲ ARBA UŽSIŖASYKIT TIESIOG PER

"NAUJIENAS"

1739 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

Metams Suv. Valstijose \$5.00
Priešims Susipažinimo kopiją NEMOKAMAI.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Bepartvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis PRISIŪSK \$2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

\$5.00 VERTES KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-ųjų skirtingų rusių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvy" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai

Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJAI ISLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiūrėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagaminti Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta 1 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimo Receptų. Kaina tik \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

Zinios iš Lietuvos

Mokslo metų pabaigtuvės

Birželio 15 d. 12 val. visoje Lietuvos vidurinėse mokyklose įvyko iškilmingos mokslo metų pabaigtuvės, kuriose dalyvavo abiturientai, moksleiviai, mokytojai ir moksleivių tėvai. Buvo atliakius pamaldos. Visur susirinkę iškilmingai švėtimo ministerio Dr. Bistras kalbą per radio ir kalbą į jaunimą, tėvus ir auklėtojus. Abiturientams ministeris L. Bistras, be kita ko, pasakė: "Tie, kurie šiandien gausite atestatus, ruošitės rimtai pasirinkti tą amatą, tą mokslo šaką, kuri kiekvienam labiausiai patinka. Bet, rinkdamiesi specialybę, neįsivaikite tikios, kuri, jūsų manymu, galėtų duoti didžiausius pelnus ir reikalauoti mažiausio darbo. Tik darbas tepateisina pelną, tie gi, kurie turi pelno be darbo, pasiima jį iš tų, kurie dirba, vadina si, — jie vagia iš visuomenės. Nesibijokite darbo ir atsiminkite, kad joks darbas taip neduoda žmogaus, kaip dykadiuoniavimas. Todel rinkdamiesi profesiją, atsiminkite, kad kraštui yra reikalingi ne tik baltarankiai raštininkai, bet ir geri amatininkai, geri pramonininkai, geri pirkuliai: šie žmonės, jei tik sugeba pasirinkti darbą dirbti, šiandien geriau gyvena, kaip daugumas aukštuosius mokslus baigusiųjų jų draugų. Suprantama, kad tokių specialistų reikia ypač mums, lietuviams. Yra natūralu, kad tėvai linki savo vaikams gero, geresnio, lengvesnio gyvenimo, negu patys turi. Bet, rodosi, jau laikas mums, tėvams, suprasti, kad žmogaus laimė pareina ne vien nuo turty, nuo darbo lengvumo ar visišką darbo neturėjimo, bet, priešingai, — vienas darbas, kaip pasakė Sv. Povilas, tepateisina valgomą duoną. Duona verčia tinginio valgomą, sakė mūsų tėvai. Ir tiesa. Todel nenorėkite, kad jūsų vaikai liktų baltarankiai dykadiuoniai: klausiami savo vaikų, patarkite jiems, pasirenkant profesiją, nesibijoti darbo, kad ir juodo rankų darbo, nes laikas, pagaliau, nusikratyti prietarų, kad inteligentas, kaip sakoma, mokytytas žmogus negali būti geras amatininkas specialistas, pramonininkas ar pirklys. Gerai dirbamas darbas palaiko kūno ir dvasios sveikatą, o ši yra svarbiausia padoraus laimingo gyvenimo sąlyga." (E.)

Šalių šventės

Birželio 11 d. įvyko dar trys šalių rinktinės — Zarasų, Kėdainių ir Panevėžio — 20 metų sukaktuvių šventės. Zarasuose dalyvavo ministeris pirmininkas gen. J. Černius, Kėdainiuose — krašto apsaugos ministeris gen. Misteikis ir Panevėžyje — kariuomenės vadas brig. gen. Raštikis. Zarasų rinktinė turi 3 nuosavus namus: Antazavę, Salakuose ir Dusėtose. Zarasuose statomi dideli rinktinės namai. Choro rinktinė turi 4: Zarasuose, Dusėtose, Salako ir Stel mužės-Ąžuolo. Rinktinė turi 3 dūdų orkestrus, 9 bibliotekas ir 8 rinktinės daliniai turi vėliavas. Kėdainių rinktinė turi tarpui turi tik vienus šalių namus Baisogaloje, 6 chorų: Krinkštyje, Šlapaberlyje, Dotnuvoje, Ariogaloje, Baisogaloje ir Paliepuose: orkestrų turi 5, bibliotekų 7 ir 20 rinktinės dalinių turi vėliavas. Panevėžio šalių rinktinė turi 4 ramus: Panevėžyje rinktinės su teatru, be to Paystryje, Raguvėje ir Sėduvoje. Rinktinėje yra 6 šalių chorai: Panevėžyje, Smilgiuose, Sėduvo-

je, Užuožeryje, Panevėžio "Maisto" kuopoje ir Subačiuje. Turi 7 orkestrus, 23 bibliotekas ir 27 rinktinės daliniai turi vėliavas. (E.)

Latviai nutraukia sporto sutartis

Latvijos sporto vadovybė prisiuntė Kuno Kultūros Rūmams raštą, kad ji su Lietuva nutraukianti visus sporto sąjau ir atšaukianti su Lietuva visas sutartis sporto rungtynes. Nutraukimas motyvuojamas tokiais argumentais: esą mūsų publika savo šauksmais trukdžiusi latviams žaisti ir esą per pirmenybes buvę veiksmų įžeisti du latvių krepšininkai. Atsakydamas į tai, Kuno Kultūros Rūmų direktorius Augustauskas spaudai pareiškė, kad latvių kaltinimai yra niekuo nepagrįsti, nes publikai reikšti savo jausmus niekur nėra draudžiama, be to, rungtynes su latviais baigus, mūsų publika visus lygiai apdovanojo entuziastingomis ovacijomis ir gėlėmis, o deltarimo latvių žaidikų sumušimo, tai minimieji latvių žaidikai, kurių čia pat Kaune buvo paklausta, ar juos kas yra užgavęs, kategoriškai paneigė. Del sporto santykių su latviais nutraukimo ar nenutraukimo direkt. Augustauskas pareiškė, kad tai tegu palieka ateičiai, kada pirmieji įspudžiai bus atslugę. (E.)

"Maisto" apyvarta

Gegužio 20 d. įvykusiam "Maisto" akcininkų susirinkime paaiškėjo, kad "Maisto" balansas siekia 21,447,483 lt. Metai baigti su 615,957 lt. gryno pelno. Skirstant pelną 430,000 lt. paskirta akcininkams dividendui mokėti, 70,000 lt. į atsargos kapitalą, 40,000 lt. Ginklų Fondui, 5,000 lt. Aero Kluubui paremti, 15,000 lt. savo fabriku darbininkų švietimui ir kultūros reikalams, 10,000 Jaunųjų Uklininkų Fondui, 30,000 pašalpos uklininkams. Nutarta akcinis kapitalas padidinti 750,000 lt. Tam tikslui bus išleista 30,000 naujų akcijų, (kiekviena po 25 lt.). Dabar "Maistas" turės akcinio kapitalo 11,500,000 lt., kurį sudarys 460,000 akcijų po 25 lt. (E.)

Eksportas ir importas

Centrinio Statistikos Biuro duomenimis balandžio mėn. per Kretingos muitinę Klaipėdos uosto linkme išėjo 27 proc. eksporto ir atėjo 31 proc. importo. Per Latvijos sieną išėjo 55 proc. eksporto liėkybės (prieš 10 proc. 1938 VI) ir atėjo 58 proc. importo (prieš 9 proc. 1938 m.). Per Lenkijos pasienį išėjo 1 proc. ir atėjo 3 proc. prekių. Per Vokietijos pasienį (išskiriant Klaipėdos muitinę) išėjo 17 proc. eksporto (17 proc. 1938 m.) ir atėjo 7 proc. importo (2 proc.). (E.)

Daug lankytojų Birštone

Siemet papigintuoju sezonu Birštone pasinaudojo žymiai didesnis lankytojų skaičius, negu kitais metais. Jau iš ankstyvo pavasario į šią vasarvietę pradėjo važiuoti liginiai kasų nariai, uklininkai ir siaip mažiau pasiturį liginys. Birželio pirmoje pusėje įvairių gydomųjų vonių buvo duodama po 250—260. Žymiai daugiau gydymui naudojamas purvo voniomis ir kompresais. Siemet Birštoną aplankė jau apie 2,000 ekskursantų. Parko centre pastatytas mineralinių vandenių paviljonas. (E.)

Girtuokliavimas Klaipėdoje

Klaipėdos krašte pastaruoju metu labai paplito girtuokliavimas. Vynai, likieriai ir pan. gerimai yra vienintėlis atpigęs krašte daiktas. Del to geria darbininkai, uklininkai ir kiti. Kovai su nepaprastu girtuokliavimu Klaipėdos krašto policijos komisaras paskelbė, kad girti bus be jokios atodairos uždarami kalėjimuose, nemaziau kaip 12 val., be to, bus nubausti ir jų pavardės skelbiamos laikraščiuose. Nors bausmės jau taikomos, bet girtuokliavimas dar nemazėja.

Klaipėdoje jau prasidėjo visų vyrų gimusių 1906—1920 registracija. Visi šie vyrai bus netrukus paimti į Vokietijos kariuomenę. Apie 200 Klaipėdos smogikų išsiųsti į naciolsocialistų ideologinių kursų stovyklą už Karaliaučiaus, kur jie bus mokomi specialių vadovams dalykų. Visame Klaipėdos krašte nepaprastai padidėjo eismo nelaimių skaičius. Kaimų ir vietovardžių vokietinimas tęsiasi toliau. Ramučiai pavadinti Tennetal, Grabupiai — Heidevald. Klaipėdiškiai labai nusiskundžia, kad kraštą yra užplūdę iš Reicho atvykę įvairūs agentai, tarpininkai ir keliaujantieji pirkliai, kurie gyventojus suvilioja visokiomis loterijomis, gyvybės draudimu ir tt., paimdami prekiems ir užsakymams rankpinigius ir, dažniausiai, užsakymų nepristatydami. Lietuvos ir Klaipėdos krašto pasienyje smarkiai išsivystė kontrabanda. Klaipėdos krašte jau sumiti keli uklininkai, kurie kontrabandos keliu gabendavosi iš Didž. Lietuvos sviestą, kiaušinius ir kt. produktus, kuriuos paskiau užgerą kainą pardavdavo vokiečių valdiškiems supirkinėtojams. (E.)

Lietuvių-vokiečių derybos Klaipėdoje

Birželio 15 d. prasidėjusios Kaune lietuvių-vokiečių techniškių delegacijų derybos laisvosios zonos Klaipėdos uoste smulkmenomis aptarti po poros dienų buvo perkeltos į Klaipėdą, kur bus padaryti keli apžiūrėjimai vietoje, surašytas papildomas protokolas prie Berlyno sudarytos laisvosios uosto zonos sutarties ir bus sutvarkyti visi techniški klausimai, susiję su laisvosios zonos naudojimu, susisiekimu su zona iš laisvosios Lietuvos ir kt. (E.)

Del užsienio lietuvių studijų universitete

Humanitarinių mokslų fakultetas paruošė ir priėmė tai sykles, pagal kurias bus tvarkomas darbas užsieniečių lietuvių, atvykstančių į savo tėvynės universitetą studijuoti lituanistinių dalykų trumpesniam laikui, negu reikalinga to fakulteto kurios nors specialybės (kad ir tos pačios lituanistikos) kursui išeiti. Lituanistiniai kursai užsienio lietuviams bus hum. mokslų fakultete prie lietuvių kalbos ir literatūros katedros. Juose bus dėstomi 6 privalomi dalykai (praktinis lietuvių kalbos kursas, plačiausiai dėstomas, be to, lietuvių kalbos fonetika, lietuvių literatūra, lietuvių tautosaka, bendrieji lietuvių kalbos mokslo dalykai ir lietuvių tautos istorija). Numatyti ir 4 rekomenduojami dalykai (Lietuvos archeologija, Lietuvos meno istorija, Lietuvos geografiija ir Lietuvos ukis). Dar galės būti skaitoma epizodinių kursų ir atliekamos pratybės. Iškilus

numatytus dalykus ir išlaikę egzaminus, klausytojai gaus liudymus, kuriuose bus žymimas kursuose išbūtas laikas, išseitosios grupės dalykų pobūdis ir išlaikytų dalykų įvertinimas. Tas liudymas, aišku, nesuteiks aukštojo mokslo baigimo teisių. (E.)

Geležinkelis į Šventosios uostą

Sąryšų su darbo talkos ruošiamais šios vasaros darbais birželio 17 d. į Šventosios uostą buvo nuvykusi iš Kauno specialė tarpžinybinė komisija, kuri vietoje apžiūrėjo businą geležinkelio Darbėnai—Šventoji kelią. Anksčiau buvo nusistatyta, kad darbo talbą pajury vykdys Palangos—Šventosios plento statybos darbus, tačiau komisija priėjo išvados, kad Šventosios uostui pirmiausia reikalinga turėti geležinkelį. Todel nusistatyta, kad darbo talkos savanoriai greitu laiku pradės kasti geležinkelio pylimą ir nutęs jį nuo juros iki Palangos—Liepojos vieškelio. (E.)

Smarkios audros

Birželio 17 ir 18 d. įvairiose Lietuvos vietose siautė nepaprastai smarki audra. Mariampolėje audra truko tik 5 minutes, bet buvo tokia didelė, kad nuplėšė daug namų stogų, išmušė langus, išlaužė tvorą, išvertė daug medžių ir nudraskė šakų. Žmonės panikos pagauti, nežiurint, kad lietus pylė, kaip iš kibiro, bėgo iš namų. Tokios audros čia niekas nepamena. Šiauliu miestė staiga užėjusi nepaprastai smarki audra išvertė kelis šimtamečius ąžuolus, daugelis ąžuolų ir kitų medžių nulaužė tiesiog per kamienus. Elektros apšvietimas visame mieste nutrauktas. Audra užėjo netikėtai ir praėjo per keletą minučių, todėl miesto sode užtiko žmonių, kurie paskubomis pasislėpė po medžiais. Vienas medis virsdamas mirtinai sužeidė po juo stovėjusį 19 metų vaikną Nagrockį. Griuvant gyvulių paviljonui, kuriame taip pat buvo pasislėpusi žmonių, sunkiai sužeistas 15 metų mokinyš Bloškis. Senosios bažnyčios stogas dengtas čerpiėmis po audros atrodė lyg rėtis, nes daugybė čerpių audra išplėšė ir nubloškė žemėn. Laimė žmonių arti nepasitaikė. Daugelio namų stogai nuplėsti ir sugriauti iki pastatų. Berčiųnų kurorte taip pat padaryta žymių nuostolių. Nukentėjo kelios vasarinės ir miške išversta daug medžių. (E.)

Audra padarė daug nuostolių

Birželio 18 d. Židikuose ir apielinkėje pakilo tokia didelė audra, kad nuo stogų lėkė skriedros, lužo šakos ir medžiai. Daugiausia nukentėjo Židikų priemiestis ir Senamiesčio kaimas. Čia septyni trobėsiai visai nugriauti, keilams nukelti stogai, išversta daug vaismedžių. Apielinkės ukiuose smarkiai suplakti rugiai. Panašių pranešimų apie audros padarinius gaunama ir iš daugelio kitų vietų. (E.)

Gausiai lanko Rambyno kalną

Rambyno kalnas šiuo metu lankomas skaitlingų Tilžės gyventojų. Iš Tilžės į Rambyną kas šventadienį plaukioja keli garlaiviai, kurie atgabeną vokiečių turistų ne tik iš Tilžės, bet iš Ragainės ir kt. Ar siemet Rambyną kalne įvyks lietuvių tradicinė šventė, nieko negirdėti. Visi trys Bitėnų kaimai, butent: Bitėnai, Bitėnų Užbėčiai ir Bitėnų Šilėnai, sujungti į vieną kaimą. Dabar kaime prasidėjo sienapūtė. Kai kurie mažesni uklininkai eina "baudžiavon" į

Naudvarį prie Ragainės, nes už tam tikrą darbo dienų skaičių gauna nusišienauti sklypą dvaro pievų. Pasakymas jog reikia eiti į baudžiavą yra dar užsilikęs iš senų laikų ir bitėniškių dar ir šiandien tebevertojamas. (E.)

Lenkai likvidavo konsulatą Klaipėdoje

Nuo birželio 15 d. Lenkija likvidavo savo konsulatą Klaipėdoje, kurs tik šių metų pradžioje buvo įsteigtas. Klaipėdiškis vokiečių laikraštis "Melmeler Dampfboot" ligi kovo 23 d. turėjęs gana didoką tiražą, po Klaipėdos prijungimo prie Vokietijos, pavirto paprastu provincijos laikraščiu ir tiražas esąs smarkiai sumažėjęs. Daugelio pabėgusių iš Klaipėdos krašto, karo žydų, kilnojajam ir nekilnojajam turtui komisaras Dr. Neumann paskyrė savo globėjus, kurie šiuos turtus ir valdė. Pabėgėliams pradėjus reikšti ir savo turtą pretenzijų tie globėjai daug nuosavybės parduoda iš varžytinių ir iš gautų pajamų pirmoje eilėje padengia turto savininko Klaipėdoje turimas bent kokias skolas. Kadangi turtas dažniausiai išvaržomas tik už skolas, tai savininkams beveik nieko nebelieka. Visame Klaipėdos krašte vyksta mokytojų pakeitimai. Nusipelnę nacional-socializmui mokytojai perkeliama į geresnes vietas, be to, labai daug mokytojų atkeliaama iš Vokietijos gilumos. Klaipėdos krašte prasidėjo vokiečių kariuomenės artilerijos ir tvirtovės patrankų šaudymo į jurą pratimai. Šaudymas labai aiškiai girdimas ir Palangoje. Klaipėdičiai yra raginami stoti savanoriais į steigiamą Berlyne "Didžiosios Vokietijos pėstininkų pulką". Klaipėdos policijos direktorius šiomis dienomis visą eilę žmonių nubaudė pinigėmis hausmėmis nuo 20 iki 50 marikių, kadangi jie savo žemės ukio produktams buvo neleistinu būdu pakėlę kainas. Policija perspėja, kad tik atsižvelgiant į pereinamąjį laiką lausmės esančios tokios mažos, bet ateityje, o ypatingai jei nusikaltimai pasikartotų, bausmės busiančios daug griežtesnės ir nusikaltusiųjų pavardės busiančios skelbiamos viešai. Šiomis dienomis Klaipėdoje įvyko didelis valdininkų suvažiavimas, į kurį atvykęs Vokietijos nacional-socialistų partijos valdininkų skyriaus centro atstovas pastoriškė, kad visi, kurie užima valdiškas vietas, turi būti ištikimi ir pavyzdingi nacional-socialistai. Nuo aukščiausio ligi žemiausio valdininkai privalą visiškai pasišvesti kancelierių Hitlerių ir Reichui. Į Klaipėdą naujai atkelti 3 pašto inspektorai: 2 iš Rytprusų, 1 iš Berlyno. Klaipėdos apielinkėje daugelyje vietų pradėta nuo viešelių ir plentų kirsti medžiai. Privačių kelių savininkai aiškinasi, kad jų žiniosms pakelti medžiai busią valdžios nusavinti ir paskiau nebebusią galima jų kirsti. (E.)

Lubinas treniruos Vilniaus lietuvius

Birželio 15 d. Pranas Lubinas išvyko į Vilnių, kur apie dvi savaites treniruos lietuvių sporto klubo krepšininkus. (E.)

Žydai ragina kalbėtis rusiškai

Žydų spauda pradėjo raginti savo tautiečius vengti vasarvietėse, papludyimuose, gatvėse, kavinėse ir kt. viešose vietose naudotis rusų kalba. Primenama, kad būtų gerai visai nekalbėti rusiškai, bet kas be to negali apsieiti, tenkalba viešai. (E.)

Prekybininkų kongresas

Liepos 9 d. Palangoje įvyko Lietuvos prekybininkų, pramonininkų ir amatininkų, trumpiau vadinant Verslininkų Sąjungos, kongresas, šukiu "Lietuva lietuviams, jura Lietuvai!" Prieš 9 metus pradėtas organizuoti verslininkų sąjūdis suburė po verslininkų vėliava apie 500 verslo žmonių, suorganizuotų į 70 skyrių. Sąjunga leidžia savo savitrašį "Verslas" ir amatininkams skirtą iliustruotą žurnalą "Amatininkas". (E.)

Dideli karščiai

Maždaug nuo 15 birželio visoje Lietuvoje tęsiasi dideli karščiai. Temperatura pavėsy kasdien svyruoja nuo 30 iki 35 laipsnių Celsijaus. Kadangi karts nuo karto užaina ir šilto lietaus, tai pasėliai, kurie iš pavasario buvo kiek pageltę, yra visiškai pasitaisę ir uklininkai tikisi gerų metų. Audros ir tanki perkunija krašte pridarė daug nuostolių, nes ne vienoje vietoje užmušę gyvulių ir net žmonių. (E.)

Nugalėjo lenkus

Lietuvos futbolistų LGSF komanda per Sekmines žaidė Vilniuje su lenkų WKS Smigly komanda, kurią nugalėjo pirmąją ir antrąją dieną, laimėdama 5 prieš 2 lietuvių naudai. (E.)

MAISTO konservuoti HAMS ir PICNIC-HAMS, krapuose rauginti AGURKAI
Mažiausias užsakymas — 3 dėžės
LIETUVIŠKI (caramel) SALDINIAI
(supakuota po 50 dvisvarių kartonų dėžėn)
LITHUANIAN-AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION
157 CHAMBERS STREET NEW YORK CITY
REctor 2-2786

Lietuvių Kalbos Gramatika
Pritaikyta Amerikos Lietuviams Mokytiš Kalbą
SUTAIŠE DR. D. PILKA, Lietuvių Kalbos Mokytojas prie
MASSACHUSETTS DEPARTMENT OF EDUCATION
KAINA \$1.00
DR. D. PILKA, 528 Columbus Ave., Boston, Mass.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI
Adv. F. J. Bagočius,
"Keleivio" Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden,
2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Vakaraš 6 iki 8.
Telefonas: Canal 1175.

Adv. K. P. Gugis,
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 3223 So. Halsted St.
Ofisas: 127 No. Dearborn St.
Vakaraš 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3822
Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI
Dr. G. J. Tarulis,
Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9

MUSŲ GRABORIAI
Tel. Stagg 2-0783 Notary Public
JOSEPH LeVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS
SLA. N A R Y S
Tel. So. Boston 9423
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
A. S. TREČOKAS
314 Walnut Street,
Newark, N. J.
Telefonai: Market 2-4867
arba Bigelow 2-1093

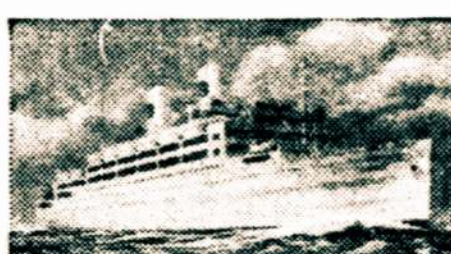
Real Estate & Insurance
Specializuojam.: Bizniai,
Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagus ir Greitas Pataravimas

Johr Naghten & Co.
Established 1863
Insurance
1903 Insurance Exchange
Chicago, Illinois

Kellaukite Vikingų laivais

LIETUVA

Per Gothenburgą, Švediją

Laivų išplaukimai iš New Yorko

M. S. GRIPSHOLM — Liepos 21
M. S. KUNGSBOLM — rugpjūčio 13
S. S. DROTNINGHOLM, rugp. 29

Tamstos kelionei niekas nepatarina geriau prisirengti, kaip Tamstos vietinis laivokorėjų agentas, arbe

SWEDISH AMERICAN LINE
4 West 51-st St., New York, N. Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankvite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėlė, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimais ant patalo paguld.

CAPSICO COMPOUND most lengvai prašalina virsmintės ligas; mums šiandien daugybė žmonių siūcia padėkavones pasveikę. Kaina 50c. per pašta 55c. ar dvi už \$1.05.

Knyga: "SALTINIS SVEIKATOS" augalais gydysis, kaina 50 centų.

Dukart tvirtėnės 75c.

Justin Kulis
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.